

Na osnovu Člana IV 4 a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Doma naroda održanoj 30. septembra 2002. godine, i na sjednici Predstavničkog doma održanoj 4. oktobra 2002. godine, usvojila je

Z A K O N O VETERINARSTVU U BOSNI I HERCEGOVINI

»Službeni glasnik BiH« 34/02 od 22.11.2002.

I OPŠTE ODREDBE

Član 1

Predmet

Ovaj zakon reguliše koje državne službe, službe Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine moraju planirati, sprovesti, nadgledati, kontrolisati, ažurirati putem ovog zakona i podzakonskih akata, zarazne bolesti životinja, veterinarsku preventivu, najmanji obim zdravstvene zaštite životinja, naknade i troškove za zdravstvenu zaštitu životinja, veterinarske djelatnosti i njihovo obavljanje, javna ovlaštenja Veterinarske komore, izdavanje koncesija, stručno usavršavanje u veterinarstvu, registre, baze podataka i informacioni sistem, nadležnosti državnih organa, inspekcijску kontrolu, kao i prava i dužnosti pravnih i fizičkih lica prema ovom zakonu.

Član 2

Svrha veterinarske djelatnosti

1. Svrha veterinarske djelatnosti u Bosni i Hercegovini, je
  - a) zaštita i poboljšanje zdravlja životinja;
  - b) zaštita zdravlje životinja od zaraznih i drugih bolesti;
  - c) utvrđivanje, kao i dijagnostikovanje bolesti i liječenje bolesnih životinja;
  - d) sprovođenje sistema identifikacije i šeme kontrole kretanja životinja (AIMCS);
  - e) obezbjeđivanje mjera za zaštitu stanovništva od zoonoza, alimentarnih infekcija i intoksikacija, sprečavanjem i suzbijanjem ovih bolesti i sprečavanjem prenošenja ovih bolesti sa životinja na ljude;
  - f) obezbjeđivanje da sirovine i prehrambeni proizvodi životinjskog porijekla budu zdravstveno ispravni, i prevencija ostataka štetnih materija u prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla;
  - g) obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti;
  - h) obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti vode za napajanje životinja;
  - i) obezbjeđivanje reprodukcije i proizvodne sposobnosti životinja, sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja;
  - j) obezbjeđivanje mjera za zaštitu okruženja od zagađenja preko uzročnika bolesti, koje se pojavljuju kod životinja, kao i higijenskih prilika i ispravnosti okruženja sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja;
  - k) sprovođenje mjera dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije (DDD);
  - l) zaštita životinja od mučenja i patnje, kao i obezbjeđivanje dobrobiti životinja;
  - m) veterinarsko obrazovanje i obavješavanje stanovništva.
2. Nadležni organi u Bosni i Hercegovini za sprovođenje ovog zakona su:
  - a) Ured za veterinarstvo Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured), Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa (u daljem tekstu: Ministarstvo), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće ministara);
  - b) Nadležni organi entiteta;
  - c) Nadležni organ Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Brčko Distrikt);
  - d) Državni veterinarski Vijeće (DVS) koga cine predstavnici nadležnih organa entiteta, Brčko Distrikt, Nacionalnog veterinarskog instituta, Veterinarskog fakulteta, Veterinarsko-stočarskog centra i Veterinarske komore.

Član 3

Značenje termina Pojedinačni termini u ovom zakonu, imaju slijedeća značenja:

- 1) **akvakultura** označava žive ribe, rakove, školjke i mekušce koji se gaje i čuvaju u kontrolisanim uslovima u ribnjaku, uključujući i divlje životinje ovih vrsta, namijenjene gajenju;
- 2) **amaterski uzgoj i reprodukcija (amateur rearing)** znaci, povremeno uzgajanje ili reprodukcija kućnih ljubimaca; u ovom slučaju uzgoj se odnosi na reprodukciju koja za cilj ima kvantitet, dok reprodukcija podrazumijeva planiranu reproduktivnu aktivnost i brigu u cilju doseganja određenih kvalitativnih karakteristika potomstva;

- 3) **bolesti koje se obavezno prijavljuju** označava zarazne bolesti sa lista A, B i C (ostale bolesti) međunarodnog zoosantarnog kodeksa OIE-a, uključujući i bolesti koje odrede nadležni organi;
- 4) **čuvar** označava svako fizičko ili pravno lice koje ima odgovornost, čak i privremenu, za životinje, uključujući i transport na pijacu ili klaonicu;
- 5) **divljač** su divlje životinje, određene propisima o divljači i lovu, čije meso je upotrebljivo za ishranu ljudi i koje se ne kolju kao domaće životinje, već se love, u skladu sa propisima o lovu. Za divljač se smatraju i divlji sisari i ptice, koje slobodno žive na zatvorenom području, slično kao divljač koja slobodno živi, i koje se love u skladu sa propisima o lovu;
- 6) **državni ili stručni ispit** je ispit, koji doktori veterinarske medicine ili diplomirani veterinari u Bosni i Hercegovini polažu pri nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta, nakon završenih univerzitetskih studija veterinarstva;
- 7) **epizootija** odnosno **epidemija zarazne bolesti** su brojniji slučajevi zarazne bolesti, koja, s obzirom na učestalost slučajeva, vrijeme, mjesto, i ugrožene vrste životinja, odnosno ljudi, prevazilazi očekivani broj slučajeva;
- 8) **gajena divljač** su divlji kopneni sisari, gmizavci i ptice, koje se drže i kolju kao domaće životinje;
- 9) **hitna veterinarska pomoć** je intervencija, kojom se uklanja neposredna opasnost po život životinja;
- 10) **hrana je plasirani prehrambeni proizvod na tržište**, onda kada službeni ili ovlašteni veterinar, na osnovu veterinarskog pregleda utvrdi, da ne postoje smetnje za plasiranje na tržište ili dozvoli utovar i odvoz iz registrovanog objekta;
- 11) **identifikacija** označava stavljanje ušnih markica ili elektronskih (*TRANSPORDERA) u cilju stalne identifikacije po osnovu vrste bilo koje životinje koja pripada licu, farmi ili selu;
- 12) **identifikacija životinja** označava stavljanje ušnih markica, žigova, uključujući i druge načine identifikacije (elektronski) koji treba da stoje stalno na životinji i da označe kojoj vrsti, imanju ili stadu pripada, a da pri tom ne ugrožavaju samu životinju;
- 13) **imanje** označava svaki objekat, zgradu ili mjesto a u slučaju otvorenog prostora, bilo koje mjesto na kom se životinje uzgajaju, drže ili se na neki drugi način njima postupa;
- 14) **imaoci životinja** su fizička i pravna lica, koja su vlasnici životinja, odnosno, koja se bave uzgajanjem, zaštitom, upotrebom, gajenjem, upravljanjem, obučavanjem, prijevozom ili prodajom životinja;
- 15) **klaonica** označava sva mjesta gdje se kolju životinje radi dalje prodaje i upotrebe u ljudskoj ishrani;
- 16) **kretanje životinja** označava, promjenu, smanjenje ili povećanje broja životinja na imanju, u stadu, koje se dešava iz bilo kog razloga njihovog ulaska ili izlaska, uključujući ispašu, trgovinu, klanje, učešće na izložbama ili sajmovima, izvoz, a za domaće konje također podrazumijeva učešće na sportskim takmičenjima; pod kretanjem se podrazumijeva rođenje i smrt životinje na imanju/u stadu;
- 17) **kucne životinje** su psi, domaće mačke, domaće ptice, mali glodari, terarijumske, akvarijumske i druge životinje, koje se uzgajaju ili drže za društvo, rekreaciju, zaštitu ili pomoć čovjeku;
- 18) **lijekovi za upotrebu u veterinarskoj medicini** (u daljem tekstu: lijekovi) su svaka materija ili kombinacija materija, koje su pripremljene i namijenjene liječenju ili sprečavanju bolesti kod životinja, a lijekom se smatra i svaka materija ili kombinacija materija, koja se može primjenjivati na životinjama, da bi se odredila dijagnoza ili ponovo uspostavile, poboljšale ili promijenile fiziološke funkcije;
- 19) **ljubiteljski uzgoj** je privremeni uzgoj ili odgoj kućnih životinja, pri čemu je uzgoj djelatnost reprodukcije životinja sa naglaskom na količinskim aspektima, a odgoj je planska djelatnost reprodukcije životinja i briga o njima, za dostizanje kvalitetno opredijeljenih osobina potomstva;
- 20) **mjesto (punkt) granične inspekcije** označava, mjesto na kome se vrši kontrola životinja i proizvoda životinjskog porijekla prilikom uvoza, izvoza ili tranzita, kako to propiše Ured, a koju moraju provoditi ovlašteni veterinari (koje određuje Ured).
- 21) **mjesto porijekla** je prostor, odnosno objekat, u kojem je obavljen veterinarski pregled i gdje je nakon pregleda izdat veterinarski certifikat, odnosno potvrda;
- 22) **objekat** označava/obuhvata zgrade i prostore, gdje se proizvode, odnosno obrađuju prehrambeni proizvodi, proizvodi, sirovine i otpatci;
- 23) **Operativna agencija** označava tehničku agenciju koja mora da sprovede modalitete i funkcionisanje AIMCS na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine i da nadgleda i koordinira tehničke aktivnosti regionalnih Ured za unos podataka;
- 24) **ostaci štetnih materija** su ostaci materija sa farmakološkim djelovanjem, ostaci ekoloških zagađivača okruženja i druge materije, kao i njihovi metaboliti, koji mogu preći u prehrambene proizvode i ugroziti zdravlje ljudi;
- 25) **otpadne vode** su one otpadne vode, koje nastaju u objektima za uzgoj životinja, klaonicama i drugim objektima za obradu, preradu i sakupljanje sirovina, prehrambenih proizvoda i otpadaka i zahtijevaju posebnu tehnologiju odvajanja i čišćenja;
- 26) **otpatci životinjskog porijekla** (u daljem tekstu: otpatci) su životinjski trupovi i sastavni dijelovi životinjskog tijela, koji nisu namijenjeni ili ispravni za ishranu ljudi i zdravstveno neispravni prehrambeni proizvodi i životinjski proizvodi;

- 27) **ovlaštena laboratorija** je laboratorija, koja ispunjava propisane uslove koje propisuje Ured, i koju za obavljanje djelatnosti ovlašćuje nadležni organ nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta i odgovara za njen rad;
- 28) **ovlašteni veterinar** je veterinar, kojeg za obavljanje pojedinačnih djelatnosti, zaposli ili ovlasti Ured, nadležni organ entiteta ili Brčko Distrikt;
- 29) **posebno opasne zarazne bolesti** su zarazne bolesti sa Liste A OIE međunarodnog zoo-sanitarnog kodeksa i koje utvrdi Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta u svojoj nadležnosti;
- 30) **prehrambeni proizvodi** označavaju različite proizvode biljnog i životinjskog porijekla, svježe ili spremljene za čuvanje, otpatke dobijene biosintezom, industrijske proizvode, organske i neorganske supstance koje su direktno ili nakon obrade namijenjene za ishranu životinja;
- 31) **proizvodi životinjskog porijekla** (u daljem tekstu: proizvodi) su svi proizvodi dobijeni od stoke, divljači i životinja koje slobodno žive u vodama, inkubirana jaja, kao i životinjsko sjeme, jajne ćelije i embrioni i svi proizvodi koji bilo dijelom ili u cjelini potiču od žive ili mrtve životinje uključujući posmrtno ostatke životinje i med;
- 32) **proizvodne životinje** su namijenjene dobijanju mesa, mlijeka, jaja i meda;
- 33) **proizvodnja prehrambenih proizvoda** je dobijanje, priprema, obrada, prerada, dorada, pakovanje u ambalažu, prepakivanje u ambalažu i pakovanje prehrambenih proizvoda, koje se obavlja u registrovanim proizvodnim objektima;
- 34) **prostorije** označavaju teren sa ili bez zgrade;
- 35) **rasne životinje za gajenje** su životinje muškog i ženskog pola, namijenjene razmnožavanju;
- 36) **regionalna baza podataka** označava tehničke Ureda na regionalnom nivou koje služe u svrhu AIMCS-a.
- 37) **registar na imanju** označava registar u koji vlasnici (imaoci) životinja i uzgajivači unose sve podatke vezane za životinje i kretanje životinja;
- 38) **sabirni centar** je registrovani objekat, gdje se životinje iz različitih objekata za uzgoj skupljaju i sabiraju u pošiljke, namijenjene unutrašnjoj i vanjskoj trgovini;
- 39) **sirovine životinjskog porijekla** (u daljem tekstu: sirovine) su trupovi i svi sastavni dijelovi životinjskog tijela u neprerađenom stanju, osim prehrambenih proizvoda hrane;
- 40) **sistem identifikacije i šema kontrole kretanja životinja (u daljem tekstu AIMCS)** označava procedure kojima je cilj poboljšanje i sprovođenje veterinarskih kontrolnih sistema koji se odnose na identifikaciju životinja, kretanje i praćenje kretanja životinja;
- 41) **službeni veterinar** je veterinar, koji je zaposlen u Uredu, nadležnom organu entiteta i Brčko Distrikta;
- 42) **štala** obuhvata zgrade i prostorije, koje su potrebne za uzgoj životinja;
- 43) **štala sa neprovjerenim ili sumnjivim epizootiološkim prilikama** je štala, u kojoj se nisu obavili propisani pregledi životinja, odnosno štala vlasnika životinje, koji se bavi nedozvoljenom ili nekontrolisanom trgovinom životinjama i životinjskim proizvodima;
- 44) **stočna hrana ili hrana za životinje** označava različite proizvode životinjskog ili biljnog porijekla u prvobitnom prirodnom stanju, svježem ili konzerviranom, nus - proizvode biosinteze, proizvode industrijske prerade i organske i anorganske materije, koje su direktno ili nakon prerade namijenjene hranjenju životinja;
- 45) **tranzit** je svaki prijenos pošiljaka, životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka preko graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine u/iz druge države;
- 46) **trgovac životinjama** (u daljem tekstu: trgovac) je pravno ili fizičko lice, koje kao djelatnost obavlja kupovinu odnosno prodaju životinja, osim životinja iz Člana 8. stav 6. i ispunjava propisane uslove;
- 47) **trgovina prehrambenim proizvodima** je trgovina među registrovanim objektima, uključujući i skladištenje i transport, trgovinu u vezi sa uvozom i izvozom, skladištenje prehrambenih proizvoda na veliko, trgovinu svježim mesom, ribama i drugim vodenim organizmima, kao i neposredna prodaja konačnom potrošaču, direktno iz registrovanog objekta;
- 48) **trgovina životinjama, proizvodima, sirovinama i otpatcima životinjskog porijekla** je uvoz, izvoz, prodaja, ili bilo kakav transfer roba trećem licu;
- 49) **ugroženim područjem** smatra se područje, na koje se može prenijeti bolest sa zaraženog područja i na kojem postoje mogućnosti za širenje zaraze;
- 50) **uvoz** je svako unošenje pošiljaka, životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka preko graničnih prijelaza Bosne i Hercegovine isključujući proizvode u tranzitu;
- 51) **uzgoj rasnih životinja** označava odgoj rasnih životinja, davalaca jajnih ćelija i embriona, objekte za uzgajanje rasnih životinja, centre za osjemenjivanje, rasna jata pernate živine, rasna riblja jata, rasna uzgajališta i uzgajališta matica;
- 52) **veterinar** je doktor veterinarske medicine ili diplomirani veterinar sa veterinarskom licencom;
- 53) **veterinarska licenca** je dozvola za obavljanje veterinarske djelatnosti;
- 54) **veterinarska služba u vojsci** je samostalna stručna služba, ustanovljena u okviru entitetskih vojski, koja

- obavlja određene veterinarske djelatnosti prema ovom Zakonu za potrebe entitetske vojske;
- 55) **veterinarska usluga** je intervencija veterinara u ambulanti ili izvan nje, koju obavlja, radi obezbjeđivanja zdravlja životinja, iz preventivnih ili uzgojnih razloga, radi veterinarskog pregleda ili kontrole, kao i radi intervencija u reprodukcije ili druge svrhe, osim izvođenja minimalnog obima zdravstvene zaštite životinja iz Poglavlja IV;
  - 56) **veterinarske organizacije** su veterinarska stanica, veterinarska ambulanta, veterinarska bolnica i veterinarska klinika;
  - 57) **veterinarski asistent** je fizičko lice, koje pod kontrolom veterinara, obavlja pojedinačne veterinarske poslove;
  - 58) **veterinarski pregledi i kontrola** su pregledi i kontrola životinja, sirovina, proizvoda, prehrambenih proizvoda, stočne hrane i otpadaka, radi zaštite ljudi i životinja od zaraznih bolesti životinja, i sprečavanja trgovine sirovinama, proizvodima, prehrambenim proizvodima i krmom, koji nisu zdravstveno ispravni, kao i kontrola objekata ili robe, koji mogu biti izvor zaraznih bolesti životinja;
  - 59) **veterinarski stručnjak** je veterinar, Član Veterinarske komore, kojeg Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta odlukom ovlašćuje za savjetovanje i davanje mišljenja, kao i obavljanje vrhunskih specijalističkih radova u pojedinačnim područjima veterinarske djelatnosti;
  - 60) **vještačko osjemenjavanje** označava, unošenje sjemena u uterus, ne seksualnim putem;
  - 61) **zaraženim područjem** smatra se područje, na kojem je ustanovljen jedan ili više izvora infekcije i na kojem postoje mogućnosti za širenje infekcije;
  - 62) **zarazne bolesti životinja** su bolesti, identifikovane u međunarodnom zoo-sanitarnom kodeksu Međunarodne Ureda za epizootije (OIE) i druge bolesti u pogledu kojih se primjenjuju propisane mjere;
  - 63) **životinja** označava: a) svako četveronožno biće koje nije sisar;
b) svakog sisara, osim čovjeka;
c) ribe, reptile i ljuskare;
d) ostala hladnokrvna bića bilo koje vrste i pčele koje prave med;
  - 64) **životinje iz zooških vrtova** su životinje koje slobodno žive, koje se javno izlažu u stalnom objektu najmanje sedam dana u godini, sa izuzetkom cirkusa i trgovina sa kućnim životinjama;
  - 65) **životinje koje slobodno žive u vodama** su ribe, rakovi, školjke i druge vodene životinje, određene propisima o ribolovu, čije meso i tkiva se upotrebljavaju za ishranu ljudi i koje se love sa namjenom ishrane ljudi;
  - 66) **životinje** označavaju životinje za gajenje, proizvodnju, i klanje, i kućne životinje, divljač, gajenu divljač, akvakulturu, životinje koje slobodno žive u vodama, životinje za vršenje eksperimenata, životinje iz zooških vrtova i druge životinje;
  - 67) **životinje za gajenje** su životinje, koje se gaje ili drže za proizvodnju hrane, odnosno za proizvodnju vune, kože, krzna ili u druge privredne svrhe;
  - 68) **životinje za klanje** su životinje, čiji su sastavni dijelovi tijela namijenjeni ishrani ljudi, uključujući i akvakulturu i gajenu divljač;
  - 69) **životinje za proizvodnju prehrambenih proizvoda** su životinje za klanje, životinje za proizvodnju, divljač i životinje koje slobodno žive u vodama;
  - 70) **životinje za vršenje eksperimenata** znače svakog živog kičmenjaka, osim čovjeka, i larvalne oblike bez fetalnih i embrionalnih oblika koji slobodno žive, koji se upotrebljavaju u eksperimentalne i druge naučne svrhe;

Član 4

Prava i dužnosti imalaca i čuvara životinja

1. Imalci i čuvari životinja imaju obavezu da vode računa o zdravstvenoj zaštiti životinja i njihovoj dobrobiti i moraju ažurno da vode registar na imanju.
2. Svako je dužan da zaštiti zdravlje životinja, kao i zdravlje ljudi, od bolesti i infekcija, koje se prenose među životinjama i ljudima, kao i od posljedica ostataka štetnih materija u prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla.
3. Veterinar je dužan da pruži hitnu veterinarsku pomoć.
4. Fizička ili pravna lica ne smiju da ometaju veterinarski pregled i kontrolu i moraju da pomažu prilikom veterinarskih pregleda i kontrole, kao i uzimanja potrebnog materijala za veterinarske preglede i prilikom obavljanja drugih propisanih mjera.
5. Fizička i pravna lica moraju, bez odgađanja, da obavijeste najbližu veterinarsku organizaciju ili službenog veterinara, odnosno nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, ako utvrde, da postoji opasnost po zdravlje životinja, ili u vezi sa tim, opasnost po zdravlje ljudi, i da dostavi u zahtijevanom roku, besplatno, podatke o zdravstvenoj zaštiti životinja, odnosno zdravstvenoj ispravnosti prehrambenih proizvoda, proizvoda, stočne hrane, lijekova i otpadaka, kao i podatke o izvođenju mjera, i omogućiti im da se uvjere u date podatke. Dok čekaju da službeni veterinar ili organizacija uradi intervenciju, pravna i fizička lica ne smiju da stave u promet, iz bilo kog razloga životinje i predmetne proizvode, ako je moguće, moraju povuci one koje su već stavili u promet ako postoji sumnja da su te životinje i proizvodi rizični ili se samo sumnja

na rizik. Nakon veterinarske intervencije moraju da dostave sve informacije o mjestu destinacije životinja i proizvoda.

6. Fizička i pravna lica koja drže ili transportuju životinje, proizvode životinjskog porijekla ili sirovine životinjskog porekla moraju da vode propisane evidencije, kada to bude utvrđeno podzakonskim aktom.
7. Imalac životinja ima pravo na slobodan izbor veterinara, osim u predmetima iz Člana 10. stav 3. i predmetima iz cl. 16. i 17. Imalac životinje može zahtijevati informacije o izabranom metodu intervencije i troškovima veterinarske usluge, kao i o mogućim posljedicama.
8. Jedinstven i detaljniji sadržaj, oblik i način vođenja evidencija iz stava 6. propisuje Vijeće ministara Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Vijeće) na prijedlog Ureda.

Član 5

Međunarodne obaveze

1. Međunarodne obaveze za sprečavanje i suzbijanje životinjskih zaraznih bolesti u međunarodnoj trgovini životinjama, proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima i otpacima životinjskog porijekla kao i predmetima, kojima se može prenijeti zarazna bolest, reguliše ovaj zakon, međunarodne konvencije i drugi međunarodni ugovori.
2. Ured određuje jedinstveni način za tehničku primjenu mjera sadržanih u međunarodnim aktima iz stava 1., koje moraju da se sprovedu u Bosni i Hercegovini.

II ZARAZNE BOLESTI ŽIVOTINJA

Član 6

Zarazne bolesti i zoonoze

1. Zarazne bolesti životinja, radi kojih se izvode opšte i posebne preventivne, kao i druge mjere koje se sprovode prema ovom zakonu, s obzirom na vrstu infekcije i mjere, potrebne za njihovo sprečavanje i suzbijanje, razvrstavaju se u grupe A, B, i C, u skladu sa međunarodnim zoo-sanitarnim kodeksom i epizootiološkim stanjem.
2. U grupu A spadaju visoko zarazne bolesti. Širenje tih bolesti među uzgajalištima sprečava se odgovarajućim veterinarskim mjerama. Ove bolesti uzrokuju velike ekonomske štete i ugrožavaju opstanak pojedinačne životinjske vrste. Metode sprečavanja pojava širenja, kao i iskorjenjavanja ovih bolesti, su poznate i moguće ih je izvoditi.
3. U grupu B spadaju bolesti, koje su manje zarazne. Širenje tih bolesti se među uzgajalištima sprečava odgovarajućim veterinarskim mjerama. Ove bolesti uzrokuju ekonomske štete, koje se mogu smanjiti odgovarajućim veterinarskim mjerama. Metode sprečavanja pojava ovih bolesti su poznate i mogu se izvoditi.
4. U grupu C, ostale bolesti, spadaju bolesti, koje su po pravilu slabo zarazne. Širenje tih bolesti se među uzgajalištima sprečava odgovarajućim veterinarskim mjerama. Ove bolesti uzrokuju manje ekonomske štete, koje se mogu smanjiti odgovarajućim veterinarskim mjerama. Metode sprečavanja pojava ovih bolesti su poznate i mogu se izvoditi.
5. Zoonoze su bolesti ili infekcije koje se prirodnim putem prenose sa životinja – kičmenjaka na ljude, i obratno (zooapatije).
6. Detaljnije razvrstavanje bolesti, kao i uslove za određivanje statusa u pogledu zdravstvenog stanja iz ovog Člana, način obavještanja, prijavljivanja i mjere, propisuje Ured u saradnji sa nadležnim organom entiteta i Brčko Distrikta.
7. Liste zaraznih bolesti navedene su u Prilogu 1. koji je sastavni dio ovog zakona.

Član 7

Sprečavanje zaraznih bolesti životinja

1. Lica, koja tokom obavljanja registrovane djelatnosti uzgoja ili proizvodnje, dolaze u neposredni dodir sa životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, proizvodima životinjskog porijekla ili otpacima, moraju da imaju osnovno znanje o zaraznim bolestima životinja, o njihovom sprečavanju i prenošenju na ljude, kao i o propisima o zaštiti od zaraznih bolesti životinja.
2. Osnovno znanje o zaraznim bolestima, kao i o propisima, lica iz stava 1. stiču na kursovima, za koje će program i izvođača odobriti nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta na osnovu minimalnog programa koji propiše Ured.

Član 8

Registracija, kontrola i prijava objekata, štala, prijevoznika, sabirnih centara, trgovaca, kao i životinja

1. Pod veterinarskom inspekcijom i kontrolom su životinje, sirovine, proizvodi, prehrambeni proizvodi u proizvodnji i trgovini prema ovom Zakonu, stočna hrana, voda za napajanje životinja i otpatci, kao i objekti, štale, sabirni centri, prijevoznici i trgovci, kao i sredstva, sprave i oprema za njihovo uzgajanje, privređivanje, proizvodnju, doradu, obrađivanje, prerađivanje, prijevoz i skladištenje.
2. Objekti, štale i prijevoznici, kao i sabirni centri i trgovci, koji su pod veterinarskom kontrolom i nadzorom, moraju da budu registrovani kod nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta, ako ispunjavaju propisane uslove u pogledu prostorija, kadrova i opreme.
3. Detaljnije uslove i postupak registracije propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda, a sprovodi nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta koji moraju da provjere način veterinarskih pregleda i nadzora i dobijene rezultate.
4. Veterinarsko-zdravstvenom pregledu, kontroli i nadzoru i životinje na sajmovima, trgovima, prodavnicama, stočnim pijacama, kao i drugim prodajnim i sabirnim mjestima, izložbama, sportskim takmičenjima, oborima za divlje životinje, ispostavama i drugim javnim mjestima, na kojim se skupljaju životinje.
5. Sva pravna i fizička lica, koja se bave gajenjem, zaštitom, prodajom, prijevozom i trgovinom životinja, proizvodnjom, preradom, skladištenjem, trgovinom proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, otpada, kao i stočne hrane, moraju da prijave životinje, objekte i opremu, kao i svaku promjenu u vezi sa tim, u roku od sedam dana, najbližoj veterinarskoj organizaciji, koja vodi registar objekata i životinja, i o tome obavještava nadležne organe entiteta i Brčko Distrikta, koji obavještavaju Ured.
6. Imalac psa mora, u roku od sedam dana, prijaviti psa veterinarskoj organizaciji, koja vodi registar pasa, kao i uginulog psa, otuđenog, odlutalog, kao i svaku drugu promjenu u vezi sa psom. Nabavku mladunčeta mora prijaviti najkasnije do napunjenog četvrtog mjeseca njegove starosti.
7. Odredbe stava 4. ne važe za amatersko uzgajanje ili posjedovanje pojedinačnih vrsta kućnih životinja (do pet odraslih životinja) i amatersko uzgajanje drugih domaćih ptica, akvarijskih riba, ukrasne živine i malih glodara.
8. Odluka o registraciji iz stava 2. dokaz je o ispunjavanju uslova za obavljanje djelatnosti i osnov je za upis u sudski registar.

Član 9

Obavezne, opšte preventivne mjere, koje izvode imaoči-čuvari životinja

Obavezne, opšte, preventivne mjere za zaštitu od zaraznih bolesti životinja, koje moraju izvoditi imaoči-čuvari životinja i druga pravna i fizička lica, su:

- a) obezbjeđivanje zdravstveno ispravne pijace vode, vode za napajanje i stočne hrane;
- b) obezbjeđivanje i održavanje propisanih higijenskih uslova u objektima za uzgoj životinja, u drugim prostorijama, kao i opremi, u kojima se životinje zadržavaju;
- c) obezbjeđivanje higijene poroda i muže;
- d) obezbjeđivanje veterinarskog reda na javnim mjestima, gdje se skupljaju životinje, u prijevoznim sredstvima za transport životinja, proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, otpadaka i stočne hrane, u oborima i na pašnjacima, kao i objektima za skupljanje životinja i klanje životinja, i skupljanje, obradu, preradu i skladištenje sirovina, proizvoda, prehrambenih proizvoda, otpadaka i stočne hrane;
- e) obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda i veterinarskih uslova za njihovu proizvodnju i promet;
- f) sprečavanje unošenja uzročnika zaraznih bolesti u objekte za uzgoj životinja;
- g) izvođenje veterinarskih mjera u tehnologiji intenzivnog uzgoja životinja;
- h) tretiranje životinjskih trupova i drugih otpadaka, otpadnih voda, životinjskog izmeta i urina na propisan način;
- i) obezbjeđivanje preventivne dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije u objektima, na javnim površinama i u prijevoznim sredstvima;
- j) druge opšte mjere, utvrđene ovim zakonom;
- k) unošenje svih informacija/podataka o životinjama i njihovom kretanju u registar na imanju.

Član 10

Posebne preventivne mjere, koje izvode veterinarske organizacije

1. Kontrola i prevencija bolesti koje obavezno mora da se prijave baziraju se na planu hitnih intervencija za Bosnu i Hercegovinu koji donosi Ured, zajedno sa nadležnim organom entiteta i Brčko Distrikta.
2. Radi ranog otkrivanja i sprečavanja pojava zarazne bolesti može se, s obzirom na prirodu zarazne bolesti, i opasnost, odrediti jedna ili više slijedećih posebnih preventivnih mjera:

- a) usmjereno veterinarsko obrazovanje imalaca životinja i drugih lica;
  - b) obavezno obavještanje najbližih veterinarskih vlasti u slučaju sumnje na postojanje bolesti;
  - c) ograničavanje kretanja lica, životinja i materijala koji mogu prenijeti zarazu, kao i zabrana kretanja prijevoznih sredstava;
  - d) ograničenja na farmama, imanjima, javnim pijacama, otvorenim prodajnim mjestima, izložbenim terenima, klaonicama i svim drugim prostorijama;
  - e) identifikacija životinja i vršenje popisa životinja;
  - f) stavljanje ograničenja na zaraženo i kontrolisano područje;
  - g) ograničenja vršenja vještačkog osjemenjavanja i transfera embriona;
  - h) dijagnostikovanje u ovlaštenoj laboratoriji i potvrđivanje, ukoliko se pokaže potrebnim, u međunarodnoj referentnoj laboratoriji, ovlaštenoj od strane EU ili Svjetske zdravstvene organizacije;
  - i) čišćenje i dezinfekcija opreme, prostorija, osoblja i vozila prihvaćenim dezinfekcionim sredstvom;
  - j) dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija;
  - k) klanje i uništavanje svega zaraženog ili izloženog kontaktu ostalih životinja koje su bile izložene zarazi;
  - l) preventivna vakcinacija ili zaštita upotrebom veterinarskih lijekova;
  - m) bezopasno odlaganje životinjskih ostataka, proizvoda životinjskog porijekla, hrane za životinje i otpada;
  - n) bezopasno odlaganje ili higijenski tretman otpadnih voda i fekalija iz registrovanih objekata;
  - o) ispitivanje kože i kože sa tkivom na antraks;
  - p) specijalne mjere za uzročnike zaraze i rezervoare infekcije i zaustavljanje prenosioca zaraznih bolesti;
  - q) druge posebne preventivne mjere koje su predviđene ovim zakonom.
3. Otpadna hrana mora biti tretirana u skladu sa kriterijumima koje propiše Vijeće ministara na prijedlog Ureda prije nego što počne ishrana životinja, ili se ishrana otpadnom hranom mora zabraniti.
4. Ovlašteni veterinari i veterinarski tehničari imaju ovlaštenje da:
- a. uđu u svaku prostoriju, zaustave i izvrše inspekciju vozila ukoliko postoji sumnja na zarazu ili da su bila izložena zarazi;
  - b. da zadrže, izvrše inspekciju, pregledaju, uzmu uzorke sa životinja na koje se sumnja na bolesti koje se obavezno moraju prijaviti.
  - c. da zakolju i odlože svaku zaraženu životinju, ili životinju za koju postoji sumnja da je zaražena bolešću koja obavezno mora da se prijavi;
5. Ured naređuje i organizuje sprovođenje svih kontrolnih programa u cilju iskorjenjivanja bolesti koje obavezno moraju da se prijavljuju.
6. Za izvođenje mjera iz stava 5. Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, zajednički usvajaju jedinstvene i dugoročne programe zdravstvene zaštite životinja, u kojima se određuju rokovi za realizaciju programa, organizacije koje to moraju realizovati, i način finansiranja.
7. Na kraju svake godine, Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta zajednički, za slijedeću godinu određuju, koje preventivne vakcinacije i dijagnostička, kao i druga ispitivanja, je potrebno obaviti u Bosni i Hercegovini radi obezbjeđivanja pogodnih epizootioloških prilika i ispunjavanja uslova za trgovinu, određuju se rokovi, kao i način obavještanja o obavljenim mjerama i drugi uslovi za izvođenje tih mjera, kao i organizacije koje imaju pravo da ih obavljaju u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 11

Obavezne, posebne preventivne mjere u slučaju zoonoza i toksičnih agenasa

1. Obavezne, posebne preventivne mjere za zaštitu stanovništva od zoonoza i toksičnih agenasa su:
  - a. sistematično otkrivanje, sprečavanje i suzbijanje zoonoza kod životinja;
  - b. izvođenje preventivnih mjera za zaštitu veterinarara, veterinarskih asistenata, imalaca životinja, čuvara životinja i drugih ljudi, koji mogu doći u neposredan ili posredan dodir sa zaraženom životinjom, prehrambenim proizvodima, proizvodima, sirovinama ili otpacima;
  - c. sprovođenje sigurnih higijenskih mjera prilikom klanja životinja u registrovanim objektima prema standardima koji su propisani za takvu vrstu klaonica;
  - d. obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda i sprečavanje nedozvoljenog prometa zaraženim životinjama i zdravstveno neispravnim prehrambenim proizvodima, proizvodima, sirovinama i otpacima, kojima se može inficirati stanovništvo, veterinarskim pregledom i inspeksijskom kontrolom životinja, kao i nadgledanjem životinja, prehrambenih proizvoda, proizvoda životinjskog porijekla, sirovina i otpadaka;
  - e. sprečavanje zagađenja sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda u prehrambenim i drugim objektima;
  - f. prilikom klanja izvršiti prevenciju zagađenja životne sredine otpadnim hemikalijama i radioaktivnim materijalom štetnim po čovjeka.
2. Za izvođenje mjera iz stava 1. usvajaju se kratkoročni i dugoročni programi zaštite stanovništva od zoonoza, moraju biti određeni rokovi u kojima programi moraju biti realizovani i način finansiranja.
3. Program za opštu zaštitu zdravlja od zoonoza donose ministarstva zdravlja entiteta i nadležni organ

entiteta i Brčko Distrikta, a sprovede nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta i javna zdravstvena služba. Obavezna je razmjenjena informacija o podacima koji se odnose na praćenje zoonotičnih bolesti.

Član 12

Pojava zarazne bolesti odnosno sumnja na zaraznu bolest

1. Ako se pojavi zarazna bolest ili se pojave znaci, na osnovu kojih se sumnja, da je životinja oboljela ili uginula uslijed zarazne bolesti, imalac životinje mora o tome odmah i na propisan način, obavijestiti najbližu veterinarsku organizaciju i ovlašteni organ na nivou entiteta.
2. Imalac životinje mora do dolaska veterinara da zaštiti, kao i da spriječi pristup drugih lica i životinja do zaražene životinje, krda, jata, pčelinjaka, odnosno trupa uginule životinje.
3. Detaljan način obavještanja od strane imalaca životinja, propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 13

Utvrđivanje zarazne bolesti

1. Veterinar, koji posumnja na postojanje zarazne bolesti, mora pismenim uputstvom da odredi propisane veterinarske mjere i o tome na propisan način obavijestiti nadležne službe, i na propisan način preduzme sve potrebne mjere da bi se utvrdilo ili demantovalo postojanje predmetnog zaraznog oboljenja, odnosno utvrdio uzrok uginuća životinje.
2. Veterinar, koji šalje na ispitivanje materijal iz stava 1. i organizacija koja obavlja dijagnostička ispitivanja, moraju da obezbjede takav način prijevoza materijala, da ne postoji opasnost za širenje zaraznih bolesti i za kvarenje materijala.
3. Organizacije, koje obavljaju javni prijevoz, odnosno obezbjeđuju dostavu, moraju da obezbjede dostavu materijala do ovlaštene laboratorije.
4. Detaljan način prijevoza materijala, mjere veterinara i način utvrđivanja zarazne bolesti, propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 14

Obavještanje o zaraznim bolestima

1. Službeni veterinar na osnovu prijave zarazne bolesti ili sumnje na zaraznu bolest, obavlja epizootološko ispitivanje.
2. Na sumnju ili sa utvrđivanjem zoonoze, službeni veterinar mora obavijestiti i nadležnu zdravstvenu službu.
3. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta moraju, u propisanim slučajevima, da obavijeste o pojavi i opasnosti od zarazne bolesti i sve članove kantona/opštine, zdravstvenu službu, stočarsku službu, nadležni organ za zaštitu i spašavanje, centar za informisanje, nadležni organ za zaštitu okoline i zainteresovane imaoce životinja, kao i upoznati ih sa najvažnijim mjerama, kojima mogu da sprečavaju zarazne bolesti.
4. Detaljan način obavještanja o sumnji ili nalazu zarazne bolesti, propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 15

Mjere

1. Kada se utvrdi zarazna bolest i dok traje opasnost od nje, u pogledu zarazne bolesti se određuju granice zaraženog i ugroženog područja, određuju propisane mjere i na propisan način obavještava o tome.
2. Način određivanja zaraženog i ugroženog područja i detaljne mjere za utvrđivanje načina prevencije, sprečavanje širenja i suzbijanja zarazne bolesti, uslove za prestanak važenja mjera ustanovljenih radi kontrole zarazne bolesti, kao i način obavještanja i informisanja o tome, propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.
3. mjerama, koje se odnose na ograničenje kretanja lica i dezinfekciju lica, mora se obavijestiti nadležna zdravstvena služba.

III VETERINARSKA PREVENTIVA

A) Preventiva u trgovini

Član 16

Identifikacija životinja i veterinarski certifikat

1. Sve prisutne životinje na teritoriji Bosne i Hercegovine počev od goveda (uključujući bufala i bizone) trebaju da budu identifikovane i njihova kretanja mogu biti registrovana u skladu sa sistemom iz stava 3.

koji uključuje: registraciju imanja, identifikacijsko markiranje životinja i kodifikaciju na državnom nivou i pasoš za životinje.

2. Aktivnost iz stava 1. je u nadležnosti Ureda, a sprovode je nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta. Modaliteti tehničke implementacije i funkcionisanje sistema povjereni su Operativnoj agenciji i pod direktnom su odgovornošću Ureda. Informacioni sistem će biti instalisan u Operativnoj agenciji da zabilježi svako kretanje životinja (AIMCS).
3. Vijeće ministara na prijedlog Ureda propisuje detaljne uslove identifikacije životinja, izgled i sadržaj pasoša za životinje, kontrole kretanja, implementaciju sistema na bilo kom nivou na teritoriji Bosne i Hercegovine kroz državne regulative. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta obezbjedit će njegovo ispravno i stalno funkcionisanje. Regionalne Ureda za unos podataka mogu da budu uspostavljene od strane nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta i sprovođiti će svoje aktivnosti u skladu sa uslovima koje propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda i pod koordinacijom i kontrolom Operativne agencije.
4. Vijeće ministara na prijedlog Ureda propisuje privremene norme koje se odnose na identifikaciju životinja i kontrolu kretanja životinja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine.
5. Nakon potpune implementacije sistema za goveda i druge vrste, zabranjena je upotreba bilo kojeg drugog identifikacijskog modaliteta za kretanje životinja bez prethodnog odobrenja Ureda.
6. Životinja u prometu mora biti praćena propisanim veterinarskim certifikatom.
7. Certifikatom iz stava 6. potvrđuje se zdravstveno stanje životinja, odnosno, da na mjestu porijekla životinja nije bila ustanovljena određena zarazna bolest, koju mogu da prenesu predmetne životinjske vrste, ili se potvrđuju drugi propisani zahtjevi.
8. Veterinarski certifikat može biti izdat jedino nakon utvrđivanja da je životinja zdrava, da ne dolazi iz zaraženog područja, da ne postoji zabrana kretanja ili ograničenje kretanja donesenih radi opšte zaštite zdravlja ljudi i životinja i da je životinja korektno identifikovana. Veterinarski certifikat životinje mora sadržati identifikacioni broj (kod) sa ušne markice.
9. Veterinarski certifikat može da bude izdat na određeno vrijeme, i mora ga potpisati veterinar koji ga je izdao, i mora da odgovara propisima o veterinarskim certifikatima Direktive 96/93/ Vijeća Evrope.
10. Detaljne uslove za izdavanje, sadržaj i oblik veterinarskog certifikata propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 17

Veterinarski certifikat ili potvrda za proizvode životinjskog porijekla

1. Proizvodi životinjskog porijekla u trgovini moraju da budu na propisan način označeni i praćeni propisanim veterinarskim certifikatom ili potvrdom.
2. Certifikatom ili potvrdom iz stava 1. potvrđuje se zdravstveno stanje proizvoda odnosno, da na mjestu porijekla nije bila ustanovljena određena zarazna bolest, koja se njima može prenijeti i da su ostali propisani zahtjevi ispunjeni.
3. Veterinarski certifikat ili potvrda izdaju se na određeno vrijeme.
4. Detaljne uslove za obilježavanje proizvoda, uslove za izdavanje, sadržaj i oblik veterinarskog certifikata ili potvrde propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 18

Veterinarska uputa

1. Bolesne i povrijeđene životinje, i životinje, kod kojih su ugrožene osnovne životne funkcije, mogu da se prevoze u klaonicu samo pod propisanim uslovima.
2. U slučajevima iz stava 1. životinje će biti praćene, umjesto veterinarskim certifikatom, veterinarski uputom kojim se potvrđuje stanje na koje se sumnja i opisuje pruženi tretman.
3. Završni veterinarski pregled životinja iz stava 1. obavlja veterinar u klaonici.
4. Klanje životinja iz stava 1. mora se obaviti u najbližoj klaonici, pod uslovom da su propisani uslovi ispunjeni, ali nikako u isto vrijeme kada se obavljaju redovna klanja. Prije prijevoza životinja u klaonicu moraju biti obavljene sve propisane veterinarske mjere.
5. Imalac životinje mora imati propisani veterinarski uput i za životinje koje šalje u klaonicu iz štala sa neprovjerenim ili sumnjivim epizootološkim prilikama.
6. Detaljan sadržaj veterinarske upute, lica koja je mogu izdati i druge mjere koje je potrebno preduzeti u slučaju izdavanja uputa propisuje Ured.

Član 19

Veterinarska oznaka zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda

1. Prehrambeni proizvodi moraju da budu u trgovini na propisan način označeni, odnosno certifikovani.
2. Detaljnije uslove o označavanju i certifikovanju prehrambenih proizvoda propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 20

Veterinarska kontrola trgovine životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, proizvodima i otpacima

1. Trgovina životinjama, prehrambenim proizvodima, proizvodima i sirovinama dozvoljena je samo, ako je na mjestu porijekla obavljena veterinarska inspekcija, urađena njihova identifikacija, tako da se porijeklo može utvrditi i ako su ispunjeni i drugi propisani uslovi.
2. U prijevozu željezničkim, vodenim, vazdušnim i putničkim prijevoznim sredstvima, dozvoljeno je utovaranje, premještanje ili istovar životinja, prehrambenih proizvoda, proizvoda, sirovina i otpadaka samo na onim mjestima gdje su ispunjeni propisani uslovi.
3. Prostorije u prijevoznim sredstvima, odnosno prijevozna sredstva iz stava 2., u kojima se prevoze životinje, prehrambeni proizvodi, proizvodi, sirovine i otpatci, moraju da budu na propisan način očišćeni, odnosno dezinfikovani.
4. U svakom trenutku treba da bude obezbjeđeno takvo fizičko odvajanje živih životinja, proizvoda životinjskog porijekla/hrane/materijala i otpadaka i odsustva bilo kakvog kontakta između njih i proizvoda iste vrste ali različitog higijenskog stanja
5. Detaljne uslove u pogledu zahtjeva iz ovog člana propisuje Ured.

Član 21

Zabrana trgovine

1. Vijeće ministara na prijedlog Ureda, posebnim aktom, ograničava ili zabranjuje trgovinu životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, proizvodima, otpacima, stočnom hranom, lijekovima i medicinskim pomagalicama, kada se pojavi životinjska zarazna bolest iz člana 6. stav 2. odnosno iz drugih veterinarskih razloga.
2. Izuzetno Ured prije izdavanja akta iz stava 1. može da izda odgovarajuća obavezna uputstva iz člana 82., koja stupaju na snagu odmah u slučaju hitnih mjera u javnom interesu, da bi se odvrtila neposredna opasnost po zdravlje ljudi, odnosno životinja.

Član 22

Saglasnost za skupljanje i prodaju

1. Nadležni upravni organ kantona, grada ili opštine izdaje dozvolu za izložbu, zoološki vrt, ocjenjivanje ili takmičenje životinja; za razne priredbe putujućih životinja (cirkusi, putujući zoološki vrt i sl.) i za organizovanu prodaju životinja, kao i sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda izvan poslovnih prostora isključivo na osnovu prethodne saglasnosti Ureda, nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta, a na osnovu uputstava koje propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 23

Zadaci tokom prijevoza i u slučaju saobraćajnih nesreća

1. Imaoci životinja i prijevoznici životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda i otpadaka, moraju da obezbjede propisane uslove za prijevoz i omoguće pregled na zahtjev lica, koje je prema ovom zakonu ili drugom propisu ovlašteno za pregled.
2. Saobraćajnu nesreću, koja se dogodi tokom prijevoza životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda i otpadaka, prijevoznik, odnosno policija mora prijaviti centru za obavještanje, koji o tome bez odgađanja obavještava najbližu veterinarsku organizaciju, koja mora da obezbjedi najbližeg dostupnog službenog veterinara.
3. Službeni veterinar naređuje veterinarskoj organizaciji, koja je ovlaštena za izvođenje javne veterinarske službe, da ponudi prvu veterinarsku pomoć povrijeđenim životinjama.
4. Prijevoznik, odnosno lice koje je on ovlastio, ima obavezu da obezbjedi sva potrebna sredstva za izvođenje svih potrebnih mjera za zaštitu životinja, prehrambenih proizvoda, proizvoda, sirovina i otpadaka.
5. Povrijeđene životinje, koje nisu sposobne za dalji prijevoz, potrebno je odmah usmrtiti.
6. Veterinarsko higijenska služba i organizacije za odvoz otpadaka sa koncesijom, moraju organizovati prijevoz i kompletno uništenje uginulih i ubijenih životinja, oštećenih prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda i otpadaka.
7. Prijevoznik mora da obezbjedi adekvatno vozilo i odvoz životinja, koje su sposobne za dalji prijevoz, kao i odvoz neoštećenih sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda sa mjesta saobraćajne nesreće.

Član 24

Međunarodni transport

1. Prijevoz životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka i sjemena za vještačko osjemenjavanje, jajnih ćelija i embriona u međunarodnom transportu može da bude obavljeno jedino preko graničnih prijelaza, gdje je organizovana veterinarska inspekcija i kontrola.
2. Životinje, prehrambeni proizvodi, sirovine, proizvodi, veterinarski lijekovi, medicinska pomagala, stočna hrana i otpatci moraju biti podvrgnuti veterinarskoj inspekciji i kontroli i ukoliko je potrebno testiranju uzoraka na graničnim prijelazima.
3. Utovaranje, premještanje, istovaranje i skladištenje životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, veterinarskih lijekova, medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka izvodi se pod veterinarskom kontrolom, u skladu sa propisanim uslovima.
4. Uvoz i tranzit životinja, prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka dozvoljava se nakon prethodnog veterinarskog pregleda na granici, odlukom, kojom se za svaki slučaj posebno, ustanovljava da, s obzirom na propisane uslove, nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz i tranzit. Bez obzira na prethodni stav, uvoz i tranzit kućnih životinja dozvoljen je bez prethodnog veterinarskog pregleda, pod uslovom da životinje prati propisani veterinarski certifikat.
5. Uvoz i tranzit drugih materija, kojima se može prenijeti zarazna bolest (npr. lovne i ribolovne trofeje, serume, mikroorganizme i sl.), će biti dozvoljen nakon prethodnog veterinarskog pregleda na granici, odlukom, kojom se za svaki slučaj posebno, utvrđuje, da s obzirom na propisane uslove nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz i tranzit.
6. Za uvoz inostranih vrsta životinja koje slobodno žive, uvoznik mora dobiti, u skladu sa propisima, saglasnost nadležnog ministarstva.
7. Uslove za rad, lokaciju i način rada graničnih prijelaza iz ovog člana propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 25

Inspekcija prilikom uvoza

1. Prilikom uvoza životinja i proizvoda u Bosnu i Hercegovinu, moraju da budu izvršeni propisani veterinarski pregledi, inspekcija i ispitivanja.
2. Pregledi iz stava 1. moraju biti obavljeni na mjestima granične veterinarske inspekcije u skladu sa članom 24.
3. Vrste pregleda, ispitivanja i način izvođenja propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 26

Objekti i životinje koji potiču iz drugih država

1. Uvoz prehrambenih proizvoda, sirovina, proizvoda, stočne hrane, veterinarskih lijekova i otpadaka dozvoljen je samo iz onih objekata, koji ispunjavaju propisane uslove i koji su registrovani kod EU i uneseni u registar Ureda.
2. Izuzetno, Ured može da dozvoli uvoz iz stava 1. i iz nekih drugih objekata, ako ustanovi, da su propisi, standardi, proizvodnja i kontrola, koje obavlja država izvoznica, najmanje jednaki propisima u Bosni i Hercegovini, i da je obezbjeđena najmanje jednaka zaštita potrošača. Troškovi idu na teret uvoznika.
3. Ured može da organizuje inspekciju radi provjere objekta iz stava 2. Provjeru vrši Komisija od tri člana, od kojih je jedan član iz Ureda i po jedan član iz nadležnih organa entiteta. Troškovi pregleda idu na teret uvoznika.
4. Uvoz životinja dozvoljen je samo, ako ispunjava propisane uslove u pogledu zdravstvene zaštite životinja i zaštite životinja od mučenja.

B) Preventiva u proizvodnji i trgovini proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima i stočnom hranom

Član 27

Veterinarska inspekcija i kontrola

1. Proizvodnja, plasiranje na tržište i trgovina proizvodima, sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla, stočnom hranom i otpatcima dozvoljeni su jedino u registrovanim objektima, koji ispunjavaju propisane uslove i koji su pod stalnom veterinarskom kontrolom.

- Objekat ne smije početi proizvodnju, dok nije registrovan i dok mu nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta ne odredi veterinarski kontrolni broj.
- Da bi se sproveda proizvodnja sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog porijekla i stočne hrane, kao i drugih proizvoda, obavezna je registracija objekta za klanje životinja, sakupljanje, pripremu, obradu, preradu, doradu, uvijanje, pred-uvijanje i pakovanje sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kao i drugih proizvoda.
- Obavezna je registracija svih objekata, koji u proizvodnji upotrebljavaju sirovine i prehrambene proizvode životinjskog porijekla u neobrađenom, odnosno neprerađenom stanju, kao i meso i mesne artikle.
- Da bi se vršila trgovina proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog porijekla i stočne hrane, obavezno je registrovati objekte za skladištenje i distribuciju onih proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kojima se može prenijeti zarazna bolest, kao i onih koji mogu prouzrokovati zarazu koja je štetna po čovjeka i životinje.
- Veterinarska kontrola i pregled koji se vrše u okviru objekata za proizvodnju i trgovinu proizvodima, sirovinama, hrane i stočne hrane iz stava 1. također, se primjenjuju na prostorije, opremu i instalacije, uspješnost i pravilnost izvođenja vlastitih kontrola objekta, dokumentaciju i propisane evidencije.
- Standardi veterinarske kontrole primjenjuju se na prijevozna sredstva koja se koriste na području registrovanog objekta za utovar/istovar proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog porijekla, otpadaka i stočne hrane.
- Veterinarski standardi, uzimanje uzoraka, testiranje i nadgledanje moraju se primijeniti na proizvodne metode i trgovinu sirovinama, prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla, stočnom hranom i ostalim proizvodima i također, se moraju primijeniti na životinje, sirovine, proizvode, prehrambene proizvode životinjskog porijekla, stočnu hranu, otpatke, otpadne vode, čvrsto i tečno đubrivo, upotrebu proizvoda i supstanci, koje dolaze u dodir sa životinjama, i materijalima za pakovanje.
- Veterinarski kontrolni pregledi moraju se izvršiti radi provjere zdravstvene ispravnosti sirovina, prehrambenih proizvoda životinjskog porijekla u proizvodnji i prometu, uključujući i stočnu hranu, kao i druge proizvode.
- Detaljne veterinarske uslove za proizvodnju, puštanje u promet i trgovinu sirovinama, proizvodima, prehrambenim proizvodima životinjskog porijekla, stočnom hranom, otpatcima, otpadnim vodama, čvrstim i tečnim đubrivom, kao i kontrolu iz ovog člana propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.
- Detaljne veterinarske uslove za transmisivne spongiformne encefalopatije, TSE (BSE, screpi i dr.) propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 28

Izuzetci

Klanje životinja i proizvodnja prehrambenih proizvoda i stočne hrane izvan registrovanih objekta će biti dozvoljena jedino u izuzetnim slučajevima koje propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 29

Izgradnja objekata

- Projektna dokumentacija za gradnju ili rekonstrukciju objekata, namijenjenih proizvodnji, plasiranju na tržište i trgovinu životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, proizvodima, otpatcima, stočnom hranom, čvrstim i tečnim đubrivom (u daljem tekstu: objekat pod veterinarskom inspekcijom i kontrolom), mora da budu u skladu sa veterinarskim uslovima, koje za pojedinačne vrste takvih objekata propisuje Ured.
- Uz projektnu dokumentaciju za izdavanje dozvole za gradnju ili rekonstrukciju objekta pod veterinarskom inspekcijom kontrolom, mora biti dobijena saglasnost nadležnog organa entiteta, i Brčko Distrikta.

Član 30

Razvrstavanje i registracija objekata

- Objekti pod veterinarskom inspekcijom kontrolom se razvrstavaju u prehrambene i druge objekte. U registar prehrambenih i drugih objekata se mogu kod nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta upisati jedino objekti, koji ispunjavaju propisane uslove.
- Međutim, u registar mogu da se upišu i prehrambeni objekti, koji ne ispunjavaju sve propisane uslove, ali imaju ograničeno područje djelatnosti, odnosno područje trgovanja. Ured propisuje uslove, koje objekat ne mora da ispunjava, kao i ograničenja njihove djelatnosti i područja trgovanja.

Član 31

Postupak razvrstavanja i registracije objekata

- Zahtjev za registraciju objekta, koji mora biti pod veterinarskom inspekcijom kontrolom, podnosi se

- nadležnom organu entiteta i Brčko Distrikta na mjestu na kojem se objekat nalazi.
- Po prijemu zahtjeva za registraciju prehrambenog objekta iz člana 30. stav 2. i objekata za proizvodnju hrane, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta odlukom imenuje komisiju za pregled objekta koji je u pitanju. Komisija mora da ima najmanje tri člana, a predsjednik mora da bude službeni veterinar. Odluku o odobrenju, kojom se utvrđuje da su ispunjeni svi propisani uslovi, donosi nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta na osnovu mišljenja komisije.
  - Na osnovu odluke iz stava 2. određuje se i upis u registar objekta, određuje veterinarski kontrolni broj, odobrava obavljanje pojedinačnih djelatnosti proizvodnje i trgovine, kao i ograničenja, ako je to potrebno. Obavještenje i kompletan spis u kopiji se dostavlja Uredu, koji vodi jedinstven registar za cijelu Bosnu i Hercegovinu.
  - Kada komisija iz stava 2. ustanovi, da je objekat moguće razvrstati jedino kao prehrambeni objekat iz člana 30. stav 2., to u mišljenju predlaže nadležnom organu entiteta i Brčko Distrikta koji donosi odluku u skladu sa stavom 6.
  - Troškovi komisijske inspekcije biće o trošku podnosioca zahtjeva.
  - Po prijemu zahtjeva za registraciju drugih objekata iz člana 30. st. 1. i 2. i prehrambenih objekata, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta imenovat će komisiju za pregled predmetnog objekta. Komisija mora da ima najmanje tri člana, a predsjednik mora da bude službeni veterinar. Odluku o odobrenju (ispunjavanju uslova) izdaje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, na osnovu mišljenja komisije. Odlukom se određuje i upis u registar objekata, koji se vodi kod nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta, određuje veterinarski kontrolni broj, odobrava obavljanje pojedinačnih djelatnosti proizvodnje i trgovine, kao i ograničenja kapaciteta i obima trgovanja. Podaci o registracijama i upisima objekata mjesečno se dostavljaju u Ured. Objekti, prehrambeni objekti i drugi objekti na teritoriji Brčko Distrikta registruju se kod nadležnog organa u skladu sa Statutom Brčko Distrikta.
  - Ako nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta utvrdi, da registrovani objekat više ne ispunjava propisane uslove, ili ako ne otkloni nedostatke, koji mogu negativno uticati na higijenu proizvodnje, onda će ukinuti svoju odluku o registraciji objekta i opozvati službene veterinare iz objekta, koji obavljaju veterinarski pregled i kontrolu.
  - Detaljne uslove za razvrstavanje objekata i postupak za upis objekta u registar, propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 32

Veterinarska inspekcija i kontrola

- Zdravstvena ispravnost prehrambenih proizvoda i stočne hrane utvrđuje se na osnovu veterinarsko-zdravstvenog pregleda objekata, životinja za klanje, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, kao i dokumentacije i evidencija.
- Ako se na osnovu pregleda iz stava 1. i drugih ispitivanja utvrdi, da se životinja ne smije zaklati, klanje se zabranjuje, a životinja se na propisan način obilježava i određuju se propisane mjere.
- Ako se na osnovu kontrolnih pregleda i drugih ispitivanja iz stava 1., ustanovi da sirovine, prehrambeni proizvodi ili stočna hrana, nisu zdravstveno ispravni, rešenjem se zabranjuje dalja proizvodnja, plasiranje na tržište ili trgovina, i određuju se propisane mjere za uklanjanje uzroka neispravnosti, ili za vraćanje u prvobitno stanje sirovina, prehrambenih proizvoda ili stočne hrane ili, ako je to potrebno, uništenje.
- U slučajevima zabrane klanja životinja određenih za klanje i prilikom utvrđivanja zdravstvene neispravnosti sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, imalac životinja za klanje, odnosno imalac sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, ima pravo da zahtijeva ponovan pregled (superkontrolu), izuzev ukoliko je utvrđeno postojanje patogenih mikroorganizama. Ponovni pregled obavlja komisija, koju imenuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta. Zahtjev je potrebno podnijeti bez odgađanja kod službenog veterinara, koji je obavio veterinarski pregled i utvrdio zdravstvenu neispravnost koji će bez odgađanja, i najkasnije u roku od 24 sata, obavijestiti komisiju i predočiti joj cjelokupnu dokumentaciju o obavljenom pregledu.
- Rezultat ponovnog pregleda se smatra konačnim.
- Troškove ponovnog pregleda snosi nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, ako je rezultat u korist klijenta. U suprotnom slučaju, troškove snosi klijent.
- Detaljne mjere i postupke iz stava 3. i sadržaj i način rada komisije iz stava 4. propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 33

Ostaci (rezidue) štetnih i zabranjenih materija u životinjama, sirovinama, prehrambenim proizvodima i stočnoj hrani

- Veterinari, imaoci životinja i druga pravna i fizička lica, moraju sprječavati dejstva štetnih materija u sirovinama, prehrambenim proizvodima i stočnoj hrani, kao i obavljati propisane preventivne mjere.
- Ured može da odredi zabranu upotrebe određenih štetnih materija.

3. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, može da odredi, na osnovu procjene rizika, zabranu plasiranja na tržište, zabranu trgovine i opozovu iz trgovine prehrambene proizvode, sirovine, otpatke i stočnu hranu, koji sadrže određene štetne materije.
4. Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta moraju da obezbjede sistematsku kontrolu (monitoring) životinja, sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane, nad sadržajima ostataka štetnih materija i kontrolu nad upotrebom zabranjenih materija.
5. Detaljne uslove iz ovog člana propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 34

Obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti stočne hrane

1. Fizička i pravna lica, koja su registrovana za proizvodnju, skladištenje ili trgovinu stočnom hranom, moraju obezbjeđivati zdravstvenu ispravnost stočne hrane u svim fazama proizvodnje, skladištenja i trgovine stočnom hranom.
2. Zabranjena je trgovina zdravstveno neispravnom stočnom hranom.
3. Stočna hrana, kojoj je istekao rok upotrebe, naveden u deklaraciji, smije se, sa dozvolom službenog veterinarara, upotrijebiti u onu svrhu, koju nakon prethodnog laboratorijskog ispitivanja uzoraka, odredi ovlaštena laboratorija, ako ustanovi, da je stočna hrana zdravstveno ispravna.
4. Detaljne uslove o zdravstvenoj ispravnosti stočne hrane i ograničenja za upotrebu sirovina propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 35

Kontrola stočne hrane i izdavanje sertifikata

1. Stočna hrana u trgovini mora imati veterinarski certifikat, odnosno drugi odgovarajući propisan dokument o zdravstvenoj ispravnosti i materija koje ulaze u njen sastav.
2. Detaljne uslove za izdavanje, sadržaj i oblik veterinarskog sertifikata i drugog odgovarajućeg dokumenta propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 36

Veterinarska kontrola stočne hrane

Predmet veterinarsko-zdravstvene kontrole moraju biti stočna hrana i objekti, u kojima se proizvodi ili skladišti stočna hrana za trgovinu, uključujući i stočnu hranu i objekte kod imalaca životinja.

C) Preventiva u razmnožavanju životinja

Član 37

Uslovi

1. U odgajalištima rasnih životinja, odnosno u veterinarsko-stočarskim centrima, ne smiju postojati određene zarazne bolesti.
2. Vlasnik odgajališta rasnih životinja, odnosno veterinarsko-stočarskog centra, mora obezbjeđiti da sistematski prati nabavku, zdravlje i reproduktivnu sposobnost rasnih životinja, kao i dobijanje, proizvodnju, skladištenje i promet životinjskim sjemenom, jajnim ćelijama i embrionima, primjenom propisa o zdravstvenoj ispravnosti sjemena životinja, jajnih ćelija i embriona, kao i minimalnih uslova za obavljanje te djelatnosti.
3. U veterinarsko-stočarskim centrima i u organizovanom prirodnom pripustu reproduktivnih životinja, najmanje jednom godišnje vrše se dijagnostička ispitivanja na zarazne i spolne bolesti.
4. Zarazne bolesti iz stava 1., kao i uslove zdravstvene ispravnosti životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona, kao i minimalnih uslova za sposobnost oplođivanja propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 38

Proizvodnja, skladištenje i plasiranje sjemena na tržište

1. Proizvodnja, skladištenje i plasiranje na tržište sjemena rasnih životinja, jajnih ćelija i embriona rasnih životinja, mogu da obavljaju organizacije, koje ispunjavaju propisane uslove i koje su registrovane kod nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta.
2. O dobijanju, skladištenju i plasiranju na tržište sjemena rasnih životinja, jajnih ćelija i embriona organizacije iz stava 1. moraju da vode propisane evidencije.
3. Uslove za obavljanje djelatnosti iz stava 1. kao i sadržaj i način vođenja evidencija i njihov sadržaj propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 39

Osjemenjavanje

1. Osjemenjavanje obavljaju veterinarske organizacije, koje ispunjavaju uslove propisane ovim zakonom.
2. Detaljnije uslove iz stava 1. propisuju nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.

Član 40

Parenje i prirodno parenje

Veterinarske organizacije, koje su dobile koncesiju u skladu sa ovim zakonom, sistematski prate zdravlje i zdravstvenu reproduktivnu sposobnost rasnih životinja pri parenju i prirodnom parenju, vrše pregled evidencije parenja i prijavljuju nadležnom organu entiteta i Brčko Distrikta, svaku sumnju na polne ili druge zarazne bolesti, kao i konstitucijske defekte u zdravlju životinja.

Član 41

Obavješćavanje

1. Pri svakom ustanovljavanju bolesti neke rasne životinje, sa trajnim reproduktivnim smetnjama ili pri utvrđivanju zdravstvene neispravnosti životinjskog sjemena, jajnih ćelija ili embriona, imalac odgajališta rasnih životinja mora da obezbjedi obavljanje propisanih mjera.
2. Veterinarske organizacije i uzgajivači, koji mogu u skladu sa propisima, da obavljaju osjemenjavanje, moraju o rezultatima plodnosti na svom području da obavješćavaju nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, kao i stočarsku službu.
3. Detaljnije mjere iz stava 1. propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

D) Zaštita okoline

Član 42

Prava i dužnosti

1. Pravna i fizička lica moraju da sprječavaju zagađenje okoline i dejstva štetna po zdravlje, koja mogu da nastanu uzgojem, proizvodnjom, preradom, trgovinom i upotrebom životinja, proizvoda, prehrambenih proizvoda, sirovina, stočne hrane i otpadaka.
2. Sa otpatcima i otpadnim vodama potrebno je postupati u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima i propisima o očuvanju okoline.
3. Preventivne mjere za očuvanje okoline su:
  - a) obezbjeđivanje odgovarajućeg odstranjivanja, prerade, obrade i upotrebe otpadaka, čvrstih i tečnih đubriva;
  - b) obezbjeđivanje odgovarajućeg skladištenja otpadaka, čvrstih i tečnih đubriva;
  - c) određivanje postupka higijenizacije životinjskog izmeta i otpadnih voda;
  - d) smanjenje opasnosti od infekcije, određivanjem odgovarajućih higijenskih uslova u štalama i okolini (higijenski uslovi, mikroklima, ograničenje amonijaka, odstranjivanje otpadaka i izmeta; čišćenje i dezinfekcija);
  - e) utvrđivanje ispravnosti proizvoda od đubriva, prerađenog đubriva i komposta;
  - f) sprječavanje zagađenja podzemnih voda uzročnicima zaraznih i parazitarne bolesti i štetnih ili radioaktivnih materija.

Član 43

Postupanje sa trupovima uginulih životinja i otpatcima

1. Trupove uginulih životinja i otpatke potrebno je preraditi, obraditi ili uništiti u objektima za preradu, obradu ili uništenje otpadaka životinjskog porijekla.
2. Imalac životinje mora, na propisan način, da prijavi uginuće životinje, i preda trup uginule životinje, organizaciji koja ima koncesiju za obavljanje veterinarsko higijenske službe u skladu sa ovim zakonom.
3. Ovlaštena organizacija iz stava 2. mora na propisan način, da obezbjedi prijevoz životinjskog trupa sa mjesta uginuća do objekta za obdukciju ili preradu, kao i da obezbjedi skupljanje otpadaka na propisan način i propisan veterinarski red u tom objektu.
4. Veterinarsko higijenska služba mora da obezbjedi:
  - primanje prijava o uginuću životinja, prijevoz životinjskih trupova i drugih otpadaka na propisan način, pomoć pri obdukciji, higijensko održavanje i dezinfekciju mjesta uginuća, objekata za obdukciju, vozila i opreme.
5. Na sumnju, da je životinja uginula uslijed zarazne bolesti, ili uslijed bilo kog drugog razloga mora se utvrditi uzrok uginuća.
6. Pravna i fizička lica, koja obavljaju djelatnost, u kojoj nastaju otpatci, moraju na propisan način, da

- obezbjede odvoz otpadaka na najbliže mjesto za skupljanje otpadaka ili u objekte za preradu otpadaka.
7. U objektima za obdukciju i preradu, mora biti obezbjeđen propisani veterinarski red. U objektima za obdukciju mora biti organizovana i stalna veterinarska služba za utvrđivanje uzroka uginuća. Obdukciju mora da izvrši diplomirani veterinar, odnosno doktor veterinarske medicine koji mora da izda certifikat u kojem je naveden uzrok uginuća.
  8. Detaljnije uslove o prijavi uginuća, transportu, tretiranju životinjskih otpadaka, preradi i uslove za objekte i objekte za obdukciju, preradu i spaljivanje, propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

Član 44

Zakopavanje životinjskih trupova

1. Izuzetno od odredbe člana 43. stav 1., mogu se životinjski trupovi na propisan način zakopati ili spaliti na groblju koje ispunjava propisane uslove.
2. Izuzetne slučajeve, način zakopavanja i spaljivanja, kao i uslove, koje moraju ispunjavati groblja, propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.

IV MINIMALNI OBIM ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA

Član 45

Minimalni obim zaštite životinja-primarna veterinarska zaštita životinja

Minimalni obavezni obim zaštite životinja od zaraznih bolesti obuhvata:

1. sistematsko praćenje stanja zaraznih bolesti (dijagnostička terenska i laboratorijska, kao i patoanatomska ispitivanja) i vakcinisanja životinja, koje svake godine propisuje Ured u saradnji sa nadležnim organom entiteta i Brčko Distrikta;
2. u slučaju sumnje na određene zarazne bolesti, obezbediti dijagnostička terenska i laboratorijska ispitivanja, kao i patoanatomsku dijagnostiku, kojom se potvrđuje bolest ili se odbacuje sumnja;
3. sprječavanje zaraznih bolesti u slučajevima prirodnih i drugih nesreća i ako se pojave zarazne bolesti sa Liste A u susjednim državama ili u Bosni i Hercegovini i laboratorijska, kao i patoanatomska ispitivanja za dijagnostikovanje zaraznih bolesti, za koje je potrebno odmah utvrditi zaraznu bolest ili uzrok uginuća, koje propisuje Vijeće ministara;
4. proučavanje epizootiološke situacija, razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i kontrolu, kao i prosljeđivanje i publikovanje novih veterinarsko-medicinskih dostignuća, novih propisa, postupaka, odnosno metoda stručnog rada;
5. obavezne veterinarske preglede u skladu sa ovim zakonom;
6. pripremu epidemioloških studija i analize rizika povodom unosa životinjskih zaraznih bolesti u Bosnu i Hercegovinu i ispitivanja ekonomski optimalnih mjera, i procjena finansijskih posljedica propisanih mjera u slučaju pojave životinjskih zaraznih bolesti;
7. uvođenje plana hitnih intervencija u slučaju bolesti;
8. obrazac veterinarskih certifikata, uputa i potvrda u skladu sa ovim zakonom;
9. primjerene zalihe vakcina, sredstava za dezinfikovanje i drugih sredstava za sprječavanje, utvrđivanje i suzbijanje životinjskih zaraznih bolesti;
10. organizovano veterinarsko obrazovanje imalaca životinja;
11. neprekidnu veterinarsku djelatnost za terensku i laboratorijsku dijagnostiku zaraznih bolesti, za koje je potrebno odmah ustanoviti zaraznu bolest ili uzrok uginuća;
12. Veterinarsko higijensku službu;
13. stručno usavršavanje veterinara i veterinarskih asistenata;
14. nadoknadu za životinje, predmete i sirovine.

Član 46

Nadoknada

1. Nadležni organi moraju da obezbjede imaoocu životinje nadoknadu za životinje, koje su bile ubijene ili zaklane, kao i za predmete i sirovine, koji su bili oštećeni, pokvareni ili uništeni prilikom realizacije određenih mjera za suzbijanje zaraznih bolesti sa Liste A i naročito opasnih zaraznih bolesti i zoonoza, u slučajevima:
  - a. kada je izbijanje zarazne bolesti ili sumnje na zaraznu bolest odmah prijavljeno;
  - b. kada je obavljeno obavezno preventivno vakcinisanje u određenim vremenskim periodima, kao i dijagnostičko i drugo ispitivanje životinja
  - c. ako su implementirane i druge propisane i određene mjere za sprječavanje i suzbijanje bolesti.
2. Nadoknade iz stava 1. ne isplaćuju se, ako se bolest pojavila tokom uvoza životinje ili tokom propisanih

ispitivanja životinje u međunarodnoj trgovini (karantin).

3. Posebno određene zarazne bolesti i zoonoze iz stava 1. određuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 47

Postupak za isplatu nadoknade

1. Nadoknada iz člana 46. stav 1. određuje se prema tržišnoj vrijednosti životinje, sirovine, odnosno predmeta. Ako je ubijena, odnosno zaklana životinja ili uništen, odnosno oštećen predmet, odnosno sirovina u cijelosti ili djelomično još upotrebljiva, nadoknada se smanjuje za vrijednost još upotrebljivog dijela.
2. Postupak za isplatu nadoknade se pokreće na zahtjev imaoaca. Zahtjev se podnosi kod nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta i prilaže se propisana dokumentacija. U postupku za potvrđivanje nadoknade ne plaća se administrativna taksa.
3. O tome, da li će se imaoцу isplatiti nadoknada, odlučuje, odlukom nadležni organ entiteta i Brčko Distrikt. Protiv te odluke je dozvoljena žalba drugostepenom organu kojem pripada nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, u roku od osam dana od dana prijema odluke.
4. O samoj visini nadoknade iz stava 1., odlučuju nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, na osnovu datog izvještaja procjenitelja sa formiranog spiska procjenitelja ili formirana komisija za procjenu štete.
5. Protiv odluke o visini nadoknade iz stava 4. nije dozvoljena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda u roku od trideset dana od dana dostavljanja odluke.
6. Postupak i dokumentaciju za isplatu nadoknade iz stava 2., kao i uslove za procjenitelje, detaljno propisuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.

V FINANSIRANJE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE ŽIVOTINJA, NAKNADE I TROŠKOVI

Član 48

Finansiranje minimalnog obima zdravstvene zaštite životinja i javne veterinarske službe

1. Sredstva, prikupljena prema ovom Zakonu, prihod su Budžeta. Finansiranje zadataka obezbjeđuje se iz budžetskih sredstava, obezbjeđenih za tekuću godinu.
2. Ako nije ovim Zakonom i na njegovoj osnovi izdatih propisa drugačije određeno, za prikupljanje, odvajanje, naplaćivanje, ograničavanje i kontrolu naknada se primjenjuju odredbe propisa o administrativnim taksama.

Član 49

Naknade i troškovi

1. Za propisane certifikate i potvrde o zdravstvenoj ispravnosti i veterinarsku kontrolu, kao i preglede, plaća se naknada.
2. Visinu naknada i način njegovog obračunavanja propisuje Ministarstvo na prijedlog Ureda.
3. Imalac životinje, sirovina, proizvoda, prehrambenih proizvoda i otpadaka, kao i stočne hrane, uvoznik, izvoznik, odnosno pošiljalac dužan je da plati troškove svih drugih radova za izvođenje mjera, koje su mu naložene, osim troškova iz čl. 45. i 46. (osim propisanih, koje garantuje Ured, nadležni organ entiteta, i Brčko Distrikt).

VI VETERINARSKE DJELATNOSTI

A) Opšte odredbe o implementaciji

Član 50

Implementacija

1. Veterinarsku djelatnost implementiraju Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, Nacionalni veterinarski instituti u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: NVI), veterinarsko-stočarski centri za reprodukciju, veterinarske organizacije, ovlaštene laboratorije drugih organizacija, Veterinarska komora, kao i druge organizacije, koje dobiju koncesiju u skladu sa ovim zakonom.
2. Veterinarska služba u entitetskim vojskama obezbjeđuje izvođenje određenih veterinarskih djelatnosti za potrebe vojske u skladu sa stručnim načelima utvrđenim ovim zakonom. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta i Veterinarske službe u vojsci entiteta sarađuju i stručno usklađuju svoj rad. U tu svrhu, osnivaju i ustanovljavaju stručno savjetodavno veterinarsko tijelo.

3. Veterinarske djelatnosti, kao i detaljnije uslove saradnje i stručnog usklađivanja iz stava 1. propisuju zajedno Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta u saradnji sa ministarstvima odbrane entiteta.

Član 51

Veterinarske djelatnosti

Veterinarske djelatnosti, predviđene ovim zakonom su:

1. praćenje zdravstvenog stanja životinja;
2. publikovanje veterinarskih certifikata, uputstava i potvrda;
3. ispunjavanje, odnosno potvrđivanje veterinarskih certifikata za životinje, uputa i potvrda za trgovinu u Bosni i Hercegovini;
4. ispunjavanje, odnosno potvrđivanje ostalih veterinarskih certifikata i potvrda;
5. obilježavanje životinja, kao i vođenje registra životinja u skladu sa propisima;
6. izvođenje mjera za sprječavanje, otkrivanje, liječenje i suzbijanje životinjskih bolesti, kao i povrjeda i hirurških intervencija nad životinjama;
7. briga za zdravlje rasnih životinja i zdravstvenu sposobnost za razmnožavanje, izvođenje mjera za sprječavanje i uklanjanje neplodnosti i osjemenjivanje;
8. veterinarski pregledi životinja;
9. veterinarski pregledi proizvoda, sirovina i prehrambenih proizvoda i njihovo obilježavanje, kao i veterinarski pregledi stočne hrane, vode za napajanje životinja i otpadaka u proizvodnji, skladištenju i prometu radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti;
10. osnovna terenska i laboratorijska dijagnostika za otkrivanje zaraznih bolesti životinja;
11. praćenje i kontrola trgovine i upotrebe lijekova u veterinarskoj medicini;
12. snabdijevanje lijekovima za pružanje veterinarskih usluga;
13. snabdijevanje veterinarskih organizacija lijekovima, kao i sredstvima za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju;
14. laboratorijska i klinička ispitivanja veterinarskih lijekova;
15. kontrola efikasnosti i štetnosti lijekova;
16. Savjetovanje na području zdravstvene zaštite životinja, patologije ishrane i uzgoja životinja sa veterinarskog stanovišta;
17. veterinarsko vaspitanje i edukacija imaoca životinja u vezi sa izvođenjem veterinarske djelatnosti;
18. proučavanje higijenskih prilika u objektima za uzgoj životinja i higijene u drugim objektima i opremi sa stanovišta zdravstvenog očuvanja i zaštite životinja i ljudi;
19. hitna veterinarska pomoć;
20. bolničko liječenje životinja;
21. izdavanje lijekova i sredstava za dezinfekciju, dezinfekciju i deratizaciju imaocima životinja sa Savjetovanjem i uputstvima za upotrebu, sa stanovišta zdravstvene zaštite životinja i ljudi;
22. praćenje i proučavanje epizootiološkog stanja i prilika u državi;
23. praćenje zdravstvenog stanja životinja, fiziologije i patologije, reprodukcije sa osjemenjivanjem životinja na nacionalnom nivou;
24. proučavanje uticaja veterinarskih mjera na okolinu;
25. kontrola zdravstvene ispravnosti prehrambenih proizvoda, proizvoda, otpadaka i stočne hrane, životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona, kao i vode za napajanje životinja;
26. vođenje registra životinja i objekata na regionalnom i nacionalnom nivou u skladu sa propisima;
27. organizacija i vođenje sprječavanja, suzbijanja i iskorjenjivanja životinjskih bolesti i zoonoza;
28. saradnja u radu komisije za ocjenjivanje, odabir i priznavanje rasnih životinja, rasnih ribljih jata i rasnih pčelinjih matica;
29. priprema stručnih osnova za planiranje i za usvajanje mjera u zdravstvenoj zaštiti životinja;
30. posredno rješavanje pitanja zaštite zdravlja ljudi, stočarske proizvodnje i tehnologije, kao i savjetovanje;
31. praćenje zdravstvenog stanja i liječenje pčela;
32. praćenje zdravstvenog stanja i liječenje riba;
33. izvođenje patomorfološke dijagnostike;
34. izvođenje veterinarsko sanitarne službe;
35. izvođenje dezinfekcije, dezinfekcije i deratizacije;
36. laboratorijska ispitivanja materijala, životinja, prehrambenih proizvoda i sirovina, životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona, vode za napajanje životinja, vazduha, zemlje, stočne hrane i dodatka, otpadaka i otpadnih voda, radi dijagnostike životinjskih zaraznih i drugih životinjskih bolesti, odnosno utvrđivanja zdravstvene ispravnosti proizvoda;
37. obezbjeđivanje priprema za odbranu i zaštitu, kao i djelovanja veterinarske službe u ratu ili u slučajevima prirodnih i drugih nesreća, kao i u vanrednom stanju;
38. obezbjeđivanje osposobljavanja jedinica za prvu veterinarsku pomoć civilne zaštite;
39. organizovanje veterinarskog obrazovanja imaoca životinja i stanovništva;
40. stručni obrazovni rad na području veterinarske djelatnosti;

41. organizovanje i izvođenje kurseva za osnovno znanje o životinjskim zaraznim bolestima;
42. specijalističke kliničke, laboratorijske, rentgenske i druge dijagnostičke pretrage u skladu sa stručnom usmjerenošću;
43. veterinarsko - medicinska istraživanja;
44. zdravstvena zaštita rasnih životinja u centrima za osjemenjivanje, sistematsko praćenje zdravlja rasnih životinja i njihove zdravstvene sposobnosti osjemenjivanja;
45. zadobijanje, priprema, provjera zdravstvene ispravnosti, skladištenje i distribucija životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona;
46. sprječavanje zagađivanja okruženja uzročnicima i prenosiocima životinjskih zaraznih bolesti;
47. provjera rezultata laboratorijskih ispitivanja izvođenjem uporednih testova i usklađivanje metodoloških postupaka;
48. organizacija i izvođenje intralaboratorijske kontrole;
49. obezbjeđivanje izvođenja kontrole imunosti;
50. razvijanje i uvođenje novih laboratorijskih metoda za dijagnostiku životinjskih zaraznih bolesti i za analizu ostataka kontaminenata okruženja i veterinarskih lijekova, kao i za druga ispitivanja sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane;
51. obezbjeđivanje izvođenja i organizacija praćenja ostataka (rezidua) štetnih materija u prehrambenim proizvodima;
52. obezbjeđivanje izvođenja i organizacija praćenja ostataka štetnih materija kod životinjama i stočne hrane;
53. praćenje efikasnosti i utvrđivanje ispravnosti pojedinačnih sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju;
54. uvođenje, razvijanje i uspostavljanje informativnog sistema u veterinarstvu Bosne i Hercegovine;
55. razvijanje i uvođenje novih kliničkih laboratorijskih metoda za dijagnostiku i liječenje zaraznih bolesti životinja organskih, metaboličkih, uzgojnih i drugih bolesti, statusa bolesti i povrjeda životinja;
56. razvijanje i uvođenje novih postupaka pri osjemenjivanju i presađivanju embriona, kao i laboratorijskog rada sa jajnim ćelijama;
57. preduzimanje koraka za higijenzaciju otpadnih voda, đubriva, čvrstog i tečnog đubriva;
58. prosljeđivanje novih veterinarsko-medicinskih dostignuća, novih postupaka i metoda stručnog rada;
59. ispitivanja na području očuvanja okruženja, higijene vazduha i vode, otpadnih voda iz stočarske proizvodnje i životinjskih objekata, kao i objekata za preradu otpadaka;
60. zaštita životinja od mučenja;
61. ispitivanja namijenjena životinja i zaštiti životinja;
62. saradnja u projektovanju i izgradnji svih objekata, koji moraju biti registrovani u skladu sa ovim zakonom;
63. saradnja u programiranju i izvođenju vlastitih i unutrašnjih kontrola, koje moraju provoditi objekti u skladu sa ovim zakonom;
64. saradnja u programiranju i izvođenju drugih programa za obezbjeđivanje zdravstvene ispravnosti sirovina, proizvoda i prehrambenih proizvoda i stočne hrane, koje moraju sprovoditi objekti iz ovog Zakona.

Član 52

Obavljanje veterinarske djelatnosti

1. Veterinarske djelatnosti iz člana 51., osim tač. 12., 16., 17., 18., 19., 20., 21., 24., 30., 40., 59., 61., 62., 63. i 64. su djelatnosti javne veterinarske službe koje se obavljaju u okviru mreže javne veterinarske službe.
2. Veterinarske djelatnosti, koje obavlja isključivo Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta i za njih se koncesija prema ovom Zakonu ne može dodijeliti, su djelatnosti iz člana 51. tač. 2., 4., 9. (osim veterinarskih pregleda u objektima sa ograničenim kapacitetom i ograničenim područjima trgovanja i veterinarskih pregleda iz člana 30.), 11., 15., 25., 26., 37., 38., 49., 51., 52. i 54.
3. Djelatnost iz člana 51. tačka 13. mogu obavljati pravna ili fizička lica, koja imaju dozvolu nadležnog organa u skladu sa propisima o lijekovima i upisane su u registar pri nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta i mogu sprovoditi dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju.
4. Veterinarske djelatnosti iz člana 51, može obavljati jedino veterinar, osim pružanja hitne veterinarske pomoći.
5. Detaljan plan, sadržaj i metode polaganja stručnog ispita, koji mora položiti svaki veterinar, donosi Ured u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta i Veterinarskom komorom.
6. Radi obezbjeđivanja praktičnog osposobljavanja studenata veterinarske medicine djelatnosti iz člana 51 ovog Zakona mogu izvoditi i NVI i Veterinarski fakulteti.

Član 53

Mreža javne veterinarske službe

Mrežu javne veterinarske službe sačinjavaju Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta, NVI,

veterinarske, kao i druge organizacije, koje imaju koncesiju u skladu sa ovim zakonom, ovlaštene laboratorije drugih organizacija i Veterinarska komora.

Član 54

Finansiranje javne veterinarske službe

1. Javna veterinarska služba se finansira:
  - a) iz sredstava osnivača u skladu sa aktom o osnivanju;
  - b) iz budžetskih sredstava;
  - c) plaćanjem za pružene veterinarske usluge;
  - d) iz drugih sredstava.
2. Osnove i mjerila za određivanje cijena veterinarskih usluga detaljnije uređuje Veterinarska komora.

Član 55

Garantovanje vršenja javne veterinarske službe

U slučajevima, kada nije obezbijeđeno vršenje propisanih djelatnosti javne veterinarske službe, Ured, nadležni organi entiteta i Brčko Distrikta nalaže trenutno izvođenje djelatnosti drugom nosiocu koncesije.

Član 56

Permanently obavljane veterinarske djelatnosti

1. Kada veterinarske djelatnosti iz stručnih ili organizacijskih razloga nije moguće organizovati u veterinarske službe u redovnom radnom vremenu, u smjenama ili na neki drugi način, ili onda, kada je potrebno pružiti hitne veterinarske usluge, veterinari i veterinarski asistenti moraju obezbijediti permanentnu veterinarsku službu sa dežurstvom ili stalnom pripravnosću, kako bi bili potpuno spremni u vanrednim situacijama.
2. Dežurstvo je poseban radni uslov, kada veterinar, odnosno veterinarski asistent, mora biti prisutan u veterinarskoj organizaciji, kako bi mogao pružiti hitne veterinarske usluge.
3. Stalna pripravnost, za djelovanje je poseban radni uslov, kada veterinar mora biti svakog časa dostupan radi pružanja hitnih veterinarskih usluga.
4. Bez obzira na propise o radnim odnosima veterinar može u izuzetnim slučajevima produžiti rad iznad punog radnog vremena.
5. Dežurstvo i stalna pripravnost ubrajaju se u radno vrijeme potrebno za obavljanje hitnih veterinarskih radova.
6. Tokom štrajka, veterinari moraju obezbjeđivati hitnu veterinarsku pomoć i čuvanje životinja.
7. Veterinar ne smije odbiti hitnu veterinarsku pomoć.

B) Nacionalni veterinarski instituti u entitetima Bosne i Hercegovine – NVI

Član 57

NVI

1. NVI može osnovati Vijeće ministara Bosne i Hercegovine i Vlada entiteta, koji na osnovu ispunjenih uslova, koncesije ili datih ovlaštenja i u skladu sa ovim Zakonom, mogu izvoditi djelatnosti iz člana 51. tač. 1., 6., 7., 10., 12., 13., 14., 15., 16., 17., 18., 19., 22., 23., 24., 28., 29., 30., 31., 32., 33., 34., 35., 36., 39., 41., 42., 43., 46., 47., 48., 50., 51., 52., 55., 56. i 58., 59., 61., 62., 64.
2. NVI moraju obezbijediti ispitivanja iz člana 45. tač. 2. i 3. i izvođenje iz člana 45. tačka 11.
3. NVI moraju ispunjavati naučno-tehničke međunarodne propise u pogledu prostorija, opreme i kadrova.
4. NVI su u obavezi da upravljaju sredstvima za izvođenje svojih djelatnosti zasebno, na vlastitom računu.
5. Detaljne uslove iz stava 3. i 4. propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

C) Veterinarska komora

Član 58

Veterinarska komora

1. Doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari, udružuju se u Veterinarsku komoru Republike Srpske i Federacije Bosne i Hercegovine, koje će svojim aktima urediti međusobne odnose, sa mogućnošću osnivanja Veterinarske komore Bosne i Hercegovine.
2. Veterinarskom komorom rukovodi Predsjednik komore, kojeg imenuje Skupština komore. Veterinarska komora ima u skladu sa Statutom, svoje organe, između ostalog i arbitražni sud.
3. Veterinarska komora obavlja slijedeće zadatke:

- a) članovima sa položenim stručnim ispitom izdaje i oduzima veterinarske licence za obavljanje veterinarskih djelatnosti i vodi o tome registar;
  - b) planira, prati i organizuje stručno usavršavanje veterinarara, kao i ispit stručne osposobljenosti veterinarara u veterinarskim organizacijama;
  - c) obavlja stručnu kontrolu u veterinarskim organizacijama;
  - d) verifikuje veterinarske organizacije i vodi njihov registar;
  - e) utvrđuje minimalne i maksimalne cijene veterinarskih usluga uz prethodno pribavljeno mišljenje od nadležni organ entiteta;
  - f) saraduje u pripremi propisa o veterinarstvu;
  - g) saraduje u postupku podjele javnih ovlaštenja;
  - h) saraduje u oblikovanju programa studijskog obrazovanja i stručnog usavršavanja;
  - i) utvrđuje etički kod za sprovođenje veterinarske profesije;
  - j) utvrđuje prekršaje i kazne u slučaju narušavanja profesionalnog ponašanja;
  - k) obavlja druge zadatke, uređene statutom.
4. Zadatke iz stava 3. tač. 1. do 5. obavlja Veterinarska komora kao javno ovlaštenje.
5. Način, uslovi i postupak za izdavanje i oduzimanje licence utvrđuju se Statutom Veterinarske komore.
6. Protiv pojedinačnih pravnih akata koje Veterinarska komora donosi u vršenju javnih ovlaštenja dozvoljena je žalba nadležnom organu entiteta ili Brčko Distrikta, kojem administrativno pripada.

Član 59

Uslovi

1. Veterinarska komora mora, radi vršenja javnih ovlaštenja propisanih ovim zakonom, ispunjavati propisane kadrovske, prostorne i druge uslove, koje utvrđuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.
2. Međusobni odnosi između nadležnih organa entiteta, Brčko Distrikta i Veterinarske komore ureduju se ugovorom.
3. U slučaju prestanka javnog ovlaštenja Veterinarskoj komori, zadatke iz člana 58. stav 3. tač. 1. do 5. obavlja nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.
4. Predsjednik Veterinarske komore mora biti veterinar.
5. Javno ovlaštenje prestaje, ako Veterinarska komora više ne ispunjava propisane uslove, ako radi u suprotnosti sa propisima ili ako krši ugovor iz stava 3. o čemu odlučuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta odlukom u upravnom postupku.
6. Uslove iz stava 1. propisuje entitetska veterinarska služba.

Član 60

Statut Veterinarske komore

1. Veterinarska komora donosi statut, u kojem između ostalog, uređuje i svoje poslovanje, organizaciju, imenovanje Predsjednika komore i članova arbitražnog suda, kao i postupak i mjere arbitražnog suda.
2. Vlada Republike Srpske i Vlada Federacije Bosne i Hercegovine daju saglasnost na statut Veterinarske komore koja im administrativno pripada u onom dijelu koji se odnosi na javno ovlaštenje.

Član 61

Finansiranje Veterinarske komore

1. Veterinarska komora se finansira:
  - a) članarinom;
  - b) iz budžetskih sredstava za izvođenje zadataka, za koje joj je dato javno ovlaštenje;
  - c) iz vlastitih i drugih izvora.
2. Zadatke, koje Veterinarska komora obavlja na osnovu javnog ovlaštenja, kontroliše nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.

D) Veterinarske organizacije

Član 62

Veterinarske organizacije

1. Pravna i fizička lica, koja ispunjavaju propisane kadrovske, prostorne, higijensko tehničke uslove, kao i uslove u pogledu opreme, mogu osnovati slijedeće oblike veterinarskih organizacija: veterinarsku ambulantu, veterinarsku stanicu, veterinarsku bolnicu i veterinarsku kliniku.
2. Smatra se, da veterinarska organizacija ispunjava propisane prostorne uslove i, ako sklopi ugovor o najmu, odnosno upotrijebi odgovarajuće prostorije sa drugim pravnim ili fizičkim licem, koje ove prostorije i opremu ne upotrebljava za obavljanje veterinarske djelatnosti.
3. Veterinarske organizacije iz stava 1. su organizovane kao društva ili samostalni veterinari prema opštim privrednim propisima.

4. Veterinarsku djelatnost u veterinarskim organizacijama može obavljati veterinar, kojem nije pravosnažnom odlukom zabranjeno bavljenje veterinarskim pozivom.
5. Detaljne uslove iz stava 1. propisuje Ured u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta i Veterinarskim komorama.

Član 63

Verifikacija veterinarskih organizacija

1. Veterinarska organizacija može da obavlja veterinarske djelatnosti, kada Veterinarska komora, odlukom utvrdi, da veterinarska organizacija ispunjava propisane uslove za određeni organizacioni oblik. U postupku verifikacije mora da saraduje veterinarski stručnjak.
2. Veterinarska komora, dozvoljava veterinarskoj organizaciji obavljanje veterinarskih djelatnosti, za koje, prema ovom zakonu, koncesija nije potrebna.
3. Za obavljanje djelatnosti javne veterinarske službe, veterinarska organizacija mora pored odluke iz stava 1., dobiti i koncesiju od nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta.
4. Nadležni organ entiteta, i Brčko Distrikta vodi registar verifikovanih veterinarskih organizacija i obavezno ga dostavlja Uredu radi vođenja jedinstvene evidencije za Bosnu i Hercegovinu.
5. Oblik i sadržaj registra iz stava 4. propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 64

Brisanje veterinarske organizacije iz registra

1. Veterinarska organizacija izbrisat će se iz registra:
  - a) na osnovu pisanog zahtjeva;
  - b) ako više ne ispunjava propisane uslove, a nedostatke ne ukloni u određenom roku;
  - c) ako obavlja veterinarsku djelatnost u suprotnosti sa propisima.
2. brisanju iz registra, Veterinarska komora donosi odluku.
3. Detaljnije uslove za brisanje iz registra propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

E) Druge organizacije sa koncesijom

Član 65

Druge organizacije sa koncesijom

1. Koncesije se, prema ovom Zakonu, mogu dodijeliti i drugim organizacijama, koje ispunjavaju propisane uslove.
2. Detaljnije uslove iz stava 1. propisuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.

VII KONCESIJE

Član 66

Koncesije

1. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta dodjeljuje koncesije za obavljanje javne veterinarske službe nosiocima na osnovu javnih konkursa, koji se objavljuju u »Službenom glasniku BiH« i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.
2. Javni konkurs iz stava 1. posebno sadrži:
  - a) definisanje predmeta koncesije;
  - b) uputstvo o početku i trajanju koncesije;
  - c) uslove, koje mora ispunjavati koncesionar;
  - d) obavezne sastavne dijelove prijave;
  - e) mjerila za izbor;
  - f) indikaciju roka za izdavanje odluke o izboru za izdavanje koncesije;
  - g) druge moguće tehničke i stručne uslove;
  - h) lice za kontakte i davanje informacija u vezi sa sadržajem javnog konkursa;
  - i) datum, mjesto i vrijeme otvaranja zahtjeva;
  - j) način obavještanja kandidata o izboru koncesionara.
3. Postupak otvaranja i ocjenjivanja zahtjeva izvodi komisija, koju imenuje nadležni organ entiteta, i Brčko Distrikta. Tokom otvaranja zahtjeva mogu biti prisutni ovlašteni predstavnici prijavljenih lica.
4. Zakašnjeni zahtjevi se odbacuju. Nepotpune zahtjeve podnosioci mogu dopuniti u roku od osam dana od upozorenja, a u suprotnom slučaju se zahtjevi odbacuju.
5. Rezultat javnog konkursa objavljuje se u »Službenom glasniku BiH« i službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.
6. Javni konkurs iz stava 1. nije potreban, i koncesija se dodjeljuje na osnovu zahtjeva, i to:
  - a) NVI-ima;

- b) verifikovanim veterinarskim organizacijama za izvođenje djelatnosti preventivne vakcinacije određenih kućnih životinja protiv bjesnila u vlastitoj ambulanti;
  - c) u slučajevima iz člana 55.;
  - d) u slučaju dodjeljivanja koncesije za obavljanje veterinarske djelatnosti iz člana 51.
7. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikt odlučuje o izboru koncesionara odlukom u kojoj moraju biti, osim izabrane organizacije navedeni i veterinari, koji će dodijeljenu veterinarsku djelatnost obavljati.
  8. izboru koncesionara za obavljanje osjemenjivanja odlučuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.
  9. Međusobni odnosi između nadležnih organa entiteta, Brčko Distrikta i koncesionara, uključujući i NVI, detaljnije se uređuju ugovorima.
  10. Protiv odluke o izboru koncesionara nije dozvoljena žalba, a može se voditi upravni spor.

Član 67

Ugovor

1. Na osnovu odluke o izboru, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta sklapa sa nosiocem koncesije ugovor u pisanom obliku, u kojem određuje:
  - a) djelatnosti javne veterinarske službe, koju obavlja nosilac koncesije;
  - b) veterinare, koji će obavljati pojedinačne djelatnosti iz ugovora;
  - c) područje, na kojem nosilac koncesije mora obavljati djelatnost javne veterinarske službe, ako se radi o djelatnosti iz člana 10. stav 3. i čl. 16. i 17.
  - d) način i uslove za obavljanje djelatnosti određenih ugovorom;
  - e) prava, obaveze i odgovornosti nosilaca koncesije i veterinaru;
  - f) radno i poslovno vrijeme, odnosno način obezbjeđivanja permanentne zdravstvene zaštite životinja;
  - g) početak i vrijeme trajanja koncesije;
  - h) izvor finansiranja obavljanjem javne službe;
  - i) kontrola nad obavljanjem javne službe;
  - j) prestanak koncesije nosiocu koncesije, odnosno veterinaru;
  - k) rok za otkazivanje koncesije.
2. Nosioci koncesija i veterinari, koji dobiju dozvolu za obavljanje javne veterinarske službe, za rad su odgovorni nadležnom organu entiteta i Brčko Distrikta.

Član 68

Prestanak koncesije

- 1) Koncesija prestaje:
  - a) istekom roka na koji je ugovor o koncesiji zaključen;
  - b) raskidom ugovora o koncesiji,
  - c) i u drugim slučajevima u skladu sa odredbama ovog zakona.
- 2) Detaljnije uslove za prestanak koncesije propisuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.

Član 69

Odgovornost za izvođenje koncesije

Nosilac koncesije je, u skladu sa opštim propisima o obligacionim odnosima, odgovoran za štetu, koju u obavljanju, ili u vezi sa obavljanjem koncesije, uzrokuje kod njega zaposleni radnik, korisnicima ili drugim licima.

VIII STRUČNOO USAVRŠAVANJE U VETERINARSTVU

Član 70

Stručno usavršavanje

1. Veterinari i veterinarski asistenti imaju prava i dužnost, da se stručno usavršavaju.
2. Službeni veterinari se moraju periodično obrazovati i obaviti propisane provjere znanja prema programu, koji priprema nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.
3. Ostali veterinari moraju da se periodično obrazuju i obavljaju propisane provjere znanja prema programu, koji priprema Veterinarska komora.
4. Program osposobljavanja i način izvođenja osposobljavanja na području veterinarskih djelatnosti u praksi, pripremaju NVI u saglasnosti sa nadležnim organom entiteta i Brčko Distrikta i Veterinarskom komorom.

IX SAVJETODAVNO TIJELO

Član 71

Državni veterinarski Vijeće

1. Državno veterinarsko Vijeće je savjetodavno tijelo Ministra. Članove imenuje Ministar, a od predstavnika Ureda, nadležnih organa entiteta, Brčko Distrikta NVI, Veterinarskih fakulteta, Veterinarsko-stočarskih centara, Veterinarskih komora, i drugih priznatih stručnjaka u oblasti veterinarske medicine.
2. Zadaci Državnog veterinarskog Vijeća su:
  - a) priprema stručnih osnova i programskih usmjerenja;
  - b) praćenje sistemskih, razvojnih i kadrovskih pitanja u veterinarstvu i predlaganje prioriternih zadataka;
  - c) saradnja na pripremi programa zdravstvene zaštite životinja;
  - d) saradnja na pripremi kadrovskih i radnih normativa;
  - e) predlaganje razvojnih programa u veterinarstvu;
  - f) saradnja na pripremi osnova za propise u oblasti veterinarstva.
3. Detaljne uslove i mjerila za osnivanje Državnog veterinarskog Vijeća propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 72

Vijeće korisnika

1. Radi zastupanja interesa imaoća životinja, osniva se Vijeće korisnika.
2. Zadaci Vijeća korisnika su posebno:
  - a. saradnja sa Veterinarskom komorom pri formiranju cijena veterinarskih usluga,
  - b. davanje mišljenja na pripremi osnova za propise u oblasti veterinarstva,
  - c. davanje mišljenja i prijedloga za razvojni program u oblasti veterine.
3. Detaljnije uslove i mjerila za osnivanje Vijeća korisnika propisuje Ministarstvo u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovog zakona.

X REGISTRI, EVIDENCIJE, BAZE PODATAKA I INFORMATIVNI SISTEM

Član 73

Registri, evidencije, baze podataka i informativni sistem

1. Sva lica koja sprovode veterinarsku djelatnost moraju voditi propisane evidencije, registre i baze podataka, koji su povezani u informativni sistem.
2. Ured, nadležni organ entiteta, Brčko Distrikta, obezbjeđuju povezivanje informativnog sistema iz stava 1. sa međunarodnim informativnim sistemima na području veterinarstva.
3. Detaljnije uslove vođenja registara, evidencija i baza podataka propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

Član 74

Prikupljanje podataka

1. Radi ispunjavanja svrhe veterinarske prakse, Ured, nadležni organ entiteta, Brčko Distrikta mogu, radi vođenja i održavanja baze podataka, prikupiti i upotrijebljivati podatke, koje u okviru propisanih baza podataka vode državni organi, javni zavodi i agencije, koncesionari, kao i drugi ovlašteni organi i odnose se na:
  - a) zemljišni katastar;
  - b) poljoprivredna imanja;
  - c) baze podataka o lijekovima i hemikalijama;
  - d) pojave i širenje zoonoza kod ljudi;
  - e) osnovne podatke iz centralnog registra stanovništva, potrebne za održavanje svojih baza podataka i stanja iz centralnog registra stanovništva;
  - f) centralni registar životinja.
2. Rukovaoci baza podataka, prosleđuju Uredu, nadležnom organu entiteta, Brčko Distrikta podatke besplatno, a mogu zaračunati neposredne materijalne troškove za potrebne dodatne izvode.
3. Baze podataka, koje prema ovom Zakonu uspostavlja i vodi Ured, nadležni organ entiteta, Brčko Distrikta se finansiraju iz Budžeta Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Vlade Republike Srpske, Vlade Federacije Bosne i Hercegovine i Vlade Brčko Distrikta u visini njihovog učešća u cijelom poslu.

XI NADLEŽNOSTI DRŽAVNIH ORGANA

A) Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske, Vlada Federacije Bosne i Hercegovine i Vlada Brčko Distrikta (u daljem tekstu: vlade)

Član 75

Nadležnosti vlade

1. Vlade, prema ovom Zakonu, imaju sljedeća prava i obaveze:
  - a) određuju mrežu javne veterinarske službe;
  - b) daju saglasnost na statut Veterinarske komore u dijelu, koji se odnosi na javna ovlaštenja.

Član 76

Posebna ovlaštenja vlade

1. U slučaju prirodnih i drugih nesreća, koje uzrokuju oboljenje većeg broja životinja ili pojave epizootije i u vandrednim prilikama ili ratu, vlade mogu odrediti za šire područje sljedeće mjere:
  - a) mobilizaciju veterinarima i veterinarskih asistenata, kao i drugih članova opštine radi izvođenja propisanih mjera;
  - b) oduzimanje opreme, lijekova i prijevoznih sredstava u skladu sa posebnim propisima i trenutnom upotrebom zemljišta, kao i zgrada za izvođenje propisanih mjera zdravstvene zaštite životinja;
  - c) posebne zadatke NVI, veterinarskim i drugim organizacijama radi izvođenja propisanih mjera.
2. U slučaju većih epizootija vlade mogu odrediti, da i policija i jedinice civilne zaštite moraju pomoći u sprječavanju širenja i suzbijanju zaraznih bolesti, a mogu zahtijevati i pomoć vojske.

B) Ministarstvo i ministarstva entiteta

Član 77

Nadležnosti

1. Ministarstvo u saradnji sa ministarstvom entiteta, odnosno Brčko Distrikta izdaju podzakonske propise predviđene u odredbama ovog Zakona.
2. Ministarstvo izdaje, u saglasnosti sa Ministrom nadležnim za zdravstvo, propis iz drugog paragrafa člana 44. ovog zakona.
3. Ministarstvo, ministarstvo entiteta odnosno Brčko Distrikta može prenijeti svoja ovlaštenja na rukovodioca NVI kojem je nadređen.

Član 78

Posebna ovlaštenja Ministarstva

U vandrednom ili ratnom stanju, u slučajevima prirodnih ili drugih nesreća, koje uzrokuju oboljenje većeg broja životinja, ili sa pojavama epizootije, Ministarstvo može naložiti veterinarima, veterinarskim asistentima, NVI, veterinarskim i drugim organizacijama posebne stručne i druge zadatke.

Član 79

Vandredne mjere

1. U slučaju epizootija, Ministarstvo može narediti zaštitnu vakcinaciju životinja.
2. Ako unutar mreže javne veterinarske službe u Bosni i Hercegovini nije moguće obezbjediti obavljanje određene djelatnosti javne veterinarske službe, Ministarstvo u saradnji sa ministarstvom entiteta organizuje obavljanje ove djelatnosti u odgovarajućim drugim institucijama u Bosni i Hercegovini ili u drugim državama.

Član 80

Mjere na granici

Radi sprječavanja unošenja i širenja određenih životinjskih zaraznih bolesti sa liste A i drugih naročito opasnih zaraznih bolesti iz drugih država i njihovog suzbijanja u Bosni i Hercegovini, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na prijedlog Ureda može ograničiti ili zabraniti licima prijelaz preko državne granice u oba

smjera, ako se na graničnom području u Bosni i Hercegovini ili u odgovarajućem pograničnom području u susjednoj državi određena bolest pojavi odnosno raširi.

Član 81

Stručni uslovi

1. Inspekcijску kontrolu može obavljati samo službeni veterinar, koji je obavio propisano jednogodišnje stručno osposobljavanje, kao i stručni ispit za inspektora.
2. Direktor ili šef regionalnog (kantonalnog ili opštinskog) Ureda nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta može biti službeni veterinar sa položenim stručnim ispitom za inspektora, odnosno službeni veterinar koji ima najmanje tri godine radnog iskustva u veterinarstvu.
3. Pomoćnik ministra za veterinarstvo u entitetu može biti službeni veterinar, koji ima najmanje tri godine radnog iskustva u veterinarstvu.
4. Direktor Ureda je službeni veterinar, koji ima najmanje tri godine radnog iskustva u veterinarstvu.

Član 82

Upravni zadaci

Ured, nadležni organ entiteta, i Brčko Distrikta obavljaju slijedeće upravne zadatke:

- 1) izdavanje obaveznih uputstava cjelokupnom veterinarskom sektoru i veterinarskim organizacijama;
- 2) ispunjavanje, odnosno potvrđivanje ostalih veterinarskih certifikata, odnosno potvrda (član 51. tačka 4.);
- 3) obezbjeđivanje korektnog i autentičnog rada AIMCS u trenutku kada se AIMCS bude proširio na ostala zootehnička polja, a koja propiše Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta u skladu sa svojim kompetencijama;
- 4) obezbjeđivanje izvođenja kontrole imuniteta kod životinja, propisuje Ured a sprovodi nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta;
- 5) formiranje i razvoj i učvršćivanje epidemioloških jedinica i informacionog sistema u veterinarskom sektoru BiH, koji propisuje Vijeće ministara na prijedlog Ureda;
- 6) praćenje kretanja životinjskih zaraznih bolesti u državi i u inostranstvu i obavještanje svih zainteresovanih u Bosni i Hercegovini i inostranstvu - Ured u saradnji sa nadležnim organom entiteta i Brčko Distrikta;
- 7) informisanje svih zainteresovanih strana BiH o kretanju zaraznih bolesti životinja i mjera koje su preuzeli, nadležni organi entiteta na osnovu informacija dobijenih od Ureda;
- 8) saradnja sa organima Evropske Unije i drugim međunarodnim organizacijama - Ured;
- 9) saradnja na oblikovanju programa studijskog obrazovanja i stručnog usavršavanja, na bazi programa sačinjenog u saradnji Ureda i nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta;
- 10) međusobno saradivanje i obavještanje administrativnih veterinarskih oblasti drugih država - Ured;
- 11) usvajanje programa usklađivanja rada i određivanje mjera za izvođenje programa kontrole i sprječavanja širenja životinjskih zaraznih bolesti i epidemija;
- 12) praćenje i proučavanje epizootioloških prilika i preduzimanje mjera, u skladu sa obavezama usvojenim u okviru Međunarodnog ureda za zarazne bolesti (OIE) i stalnog Veterinarskog komiteta EU, kao i u skladu sa programom zdravstvene zaštite životinja u Bosni i Hercegovini zajedno sa veterinarskim organizacijama i NVI;
- 13) vođenje propisanih evidencija, registara i baza podataka, izdavanje mjesečnih izvještaja o kretanju životinjskih zaraznih bolesti u državi na propisan način, izvještanje međunarodnoj organizaciji za zarazne bolesti (OIE) i obavještanje svih zainteresovanih u državi i inostranstvu o stanju zaraznih bolesti i usvojenim mjerama;
- 14) registrovanje i vođenje registra prijevoznika životinja;
- 15) obezbjeđivanje povezivanja evidencija, baza podataka i registara prema ovom Zakonu u jedinstveni informativni sistem;
- 16) obezbjeđivanje povezivanja informacionog sistema u međunarodne informacione sisteme na području veterinarstva - Ured;
- 17) sa pojavom epizootije i u drugim vandrednim prilikama, mogućnost nametanja veterinarskim radnicima i veterinarskim organizacijama, posebnih stručnih i drugih zadataka;
- 18) imenovanje komisije za ponovni veterinarski pregled;
- 19) briga za izvođenje propisa o veterinarstvu i obezbjeđivanje obrazovanja na tom području;
- 20) upravna kontrola sprovođenja ovog Zakona i drugih propisa o veterinarstvu;
- 21) upravljanje sredstvima za zdravstvenu zaštitu životinja;
- 22) izdavanje dozvola za obavljanje određenih veterinarskih djelatnosti;
- 23) izvođenje javnih konkursa za dodjeljivanje koncesija, izdavanje odluka o dodjeli koncesija i o ispunjavanju propisanih uslova Veterinarske komore za izvođenje javnih ovlaštenja, kao i sklapanje ugovora sa koncesionarima, kao i Veterinarskom komorom;
- 24) izdavanje dozvola za plasiranje lijekova na tržište za upotrebu u veterinarskoj medicini na području Bosne i Hercegovine;

- 25) mogućnost zabrane upotrebe određenih štetnih materija i lijekova;
- 26) određivanje obima gradiva za stručne ispite i provjeru znanja, imenovanje ispitne komisije, obavještanje o datumu, koji je određen za ispit, i vođenje knjige ispita;
- 27) publikovanje obrazaca, certifikata, drugih potvrda o zdravstvenoj ispravnosti, štampe, i izdavanje obavještenja, izvještaja i drugog;
- 28) obezbjeđivanje godišnje analiza rezultata praćenja štetnih materija u prehrambenim proizvodima, izrade procjene rizika u pogledu tih ostataka u prehrambenim proizvodima i priprema godišnjeg izvještaja;
- 29) sistematsko praćenje zdravstvenog stanja i sposobnosti za oplođivanje rasnih životinja, zdravstvene ispravnosti životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona;
- 30) priprema propisa sa svog radnog područja;
- 31) međusobno saradnja i obavještanje ministarstva za zdravstvo i Ureda, nadležnog organa entiteta Brčko Distrikt u slučaju pojava zoonoza, alimentarnih infekcija i intoksikacija.

C) Inspekcijska kontrola

Član 83

Područje kontrole

1. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikt obavljaju neposrednu inspekcijsku kontrolu nad provođenjem ovog zakona, drugih propisa i međunarodnih ugovora, koji se odnose na:
  - a) veterinarstvo u Bosni i Hercegovini (entitetima i Brčko Distriktu);
  - b) zaštitu od zaraznih bolesti životinja;
  - c) obezbjeđivanje zaštite stanovništva od zaraznih bolesti, u pogledu obaveze veterinarske službe u sprječavanju i suzbijanju zoonoza;
  - d) trgovinu lijekovima, koji se upotrebljavaju u veterinarskoj medicini;
  - e) zdravstvenu ispravnost i zdravstvenu kontrolu prehrambenih proizvoda;
  - f) higijenu proizvodnje i trgovinu mlijekom;
  - g) veterinarske mjere u stočarstvu u pogledu obezbjeđivanja nesmetane reprodukcije životinja, u pogledu mjera za sprječavanje i suzbijanje neplodnosti, u pogledu zdravlja životinja i zdravstvene ispravnosti za razmnožavanje, trgovine i skladištenja životinjskog sjemena, jajnih ćelija, embriona, ikre, inkubiranih jaja i pčelinjih matica, u pogledu dobijanja i pripreme životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona, kao i osjemenjivanja i zdravstvene ispravnosti životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona;
  - h) mjere za zaštitu životinja od štetnih dejstava jonizujućeg zračenja;
  - i) zaštitu životinja od mučenja;
  - j) zdravstvenu ispravnost stočne hrane i vode za napajanje.
2. Predmete inspekcijske kontrole u pogledu provođenja propisa, navedenih u stavu 1., obavljaju neposredno službeni veterinari nadležnog organa entiteta i Brčko Distrikta za inspekcijsku kontrolu, koji imaju položen stručni ispit za inspektore (u daljem tekstu: veterinarski inspektor).
3. Ured će preko svog odjeljenja za inspekcijske poslove ostvarivati inspekcijsku kontrolu u međunarodnoj trgovini i uvid u provođenje mjera iz ovog člana.
4. Prije polaganja stručnog ispita iz stava 2., službeni veterinar mora da obavi stručno osposobljavanje, koje organizuje nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.
5. Detaljniji sadržaj i trajanje stručnog usavršavanja iz stava 4., propisuje Ured u saradnji sa nadležnim organima entiteta i Brčko Distrikta.

Član 84

Saradnja

1. Ured, nadležni organi entiteta, Brčko Distrikta BiH saraduju međusobno u skladu sa odredbama ovog Zakona. Kada se radi o hitnim mjerama u cilju zaštite zdravlja i života ljudi i životinja, Ured donosi samostalno hitne mjere.
2. Nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta moraju usaglašavati svoje akte sa ovim Zakonom i aktima Ureda.
3. Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikt u svom radu saraduje sa drugim inspekcijama, drugim organizacijama, kao i istraživačkim organizacijama i stručnjacima.

Član 85

Veterinarski inspektor

1. Veterinarski inspektor identifikuje se službenom legitimacijom, koju izdaje Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta po teritorijalnoj nadležnosti.
2. Obaveznik prema ovom zakonu, mora veterinarskom inspektoru, omogućiti nesmetano obavljanje kontrole.
3. Vijeće ministara na prijedlog Ureda u saradnji sa nadležnim organima entiteta propisuje izgled i

upotrebu službene legitimacije iz stava 1.

Član 86

Nadležnosti veterinarskog inspektora

Prilikom inspekcijske kontrole, veterinarski inspektor ima sljedeća prava i dužnosti:

- 1) da pregleda životinje, kao i da određuje mjere za sprječavanje pojava, za otkrivanje, suzbijanje, kao i iskorjenjavanje zarazne bolesti;
- 2) da nadgleda i pregleda proizvode, sirovine i prehrambene proizvode, životinjsko sjeme, jajne ćelije i embrione, stočnu hranu, vodu za napajanje životinja i otpatke u proizvodnji, skladištenju i trgovini, radi obezbjeđivanja zdravstvene ispravnosti;
- 3) da naredi otklanjanje nepravilnosti i zabranu trgovine životinjama, koje nisu propisano označene;
- 4) da zabrani proizvodnju, trgovinu i upotrebu stočne hrane i vode za napajanje životinja, ako sadrže patogene mikroorganizme ili materije štetne po zdravlje životinja ili ljudi;
- 5) da zabrani trgovinu kožama životinja, koje su bile zaklane bez veterinarskog pregleda ili vode porijeklo od uginulih životinja, za koje nema veterinarske potvrde o nezaraženosti područja, kao i ako nisu uskladištene odvojeno od ispitanih koža;
- 6) zabraniti utovar i premještanje životinja, proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, stočne hrane i otpadaka, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
- 7) da zabrani upotrebu vozila za prijevoz životinja, proizvoda, sirovina, prehrambenih proizvoda, stočne hrane, vode za napajanje životinja i otpadaka, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
- 8) da zabrani upotrebu štala i drugih objekata za uzgoj životinja, stanica i pristaništa za utovaranje, premještanje i istovaranje životinja, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
- 9) da zabrani klanje životinja, sakupljanje i obradu sirovina, kao i proizvodnju prehrambenih proizvoda, ako nisu ispunjeni propisani uslovi;
- 10) a zabrani trgovinu i upotrebu sirovina, kao i prehrambenih proizvoda, koji nisu zdravstveno ispravni;
- 11) da zabrani trgovinu i upotrebu lijekova za upotrebu u veterinarskoj medicini;
- 12) da kontroliše efikasnost i štetnost lijekova;
- 13) da zabrani izdavanje veterinarskih certifikata, ako se pojavi zarazna bolest ili sumnja na zarazne bolesti, ili ako je životinja iz štale sa nejasnim epizootiološkim prilikama;
- 14) da naredi oduzimanje i uništenje sirovina, prehrambenih proizvoda, stočne hrane i lijekova, koji nisu ispravni;
- 15) da naredi način osposobljavanja uslovno upotrjebljivih sirovina, prehrambenih proizvoda i stočne hrane ili preradu u druge namjene;
- 16) da naredi otklanjanje nepravilnosti u proizvodnji i trgovini životinjama, prehrambenim proizvodima, sirovinama, stočnom hranom i lijekovima;
- 17) da zabrani upotrebu poslovnih prostora, opreme i priprema za proizvodnju i trgovinu, u industrijske, zanatske i druge namjene, ako nisu uređeni u skladu sa propisima;
- 18) da uzme uzorke prehrambenih proizvoda i sirovina, aditiva i otpadaka, stočne hrane, vode, sredstava za zaštitu životinja, životinjskog sjemena, jajnih ćelija i embriona, radi provjere, da li odgovaraju propisima o zdravstvenoj ispravnosti;
- 19) da naredi uništenje prehrambenih proizvoda u trgovini, ako nisu označeni i nemaju veterinarske potvrde;
- 20) da zapečati sredstva za rad, radne prostorije, opremu i predmete, koji su pod njegovom kontrolom;
- 21) da naredi mjere iz člana 15 ovog Zakona, kao i da kontroliše njihovo izvođenje;
- 22) da odredi granice zaraženog i ugroženog područja i da izvještava o pojavama zaraznih bolesti i o radu veterinarskih organizacija u vezi sa pojavom zarazne bolesti;
- 23) da kontroliše trgovinu i upotrebu lijekova, sredstava za dezinfekciju, dezinsekciju i deratizaciju, prema ovom Zakonu;
- 24) da pregleda evidencije, koje su dužni voditi uvoznici;
- 25) da naredi potrebne veterinarske mjere za zaštitu stočne hrane i vode za napajanje životinja;
- 26) da naredi uklanjanje nepravilnosti u vezi sa dobijanjem, skladištenjem i trgovinom životinjskih sjemena, jajnih ćelija i embriona;
- 27) da naredi uklanjanje nepravilnosti pri izboru, transportu i preradi otpadaka;
- 28) da zabrani trgovinu zdravstveno neodgovarajućim životinjskim sjemenom, jajnim ćelijama i embrionima;
- 29) da uništiti zdravstveno neispravno sjeme, jajne ćelije i embrione;
- 30) da kontroliše izdavanje veterinarskih certifikata, sakupljanje i upotrebu sredstava;
- 31) da pregleda poslovne knjige, evidencije o rezultatima ispitivanja i druge dokumente fizičkih i pravnih lica, koji se odnose na izvođenje propisa o veterinarstvu i propisa o plasiranju lijekova na tržište;
- 32) da sakuplja podatke i obavještenja od odgovornih lica, svjedoka, stručnjaka i drugih lica, ako je to potrebno;
- 33) da oduzima životinje, prehrambene proizvode, sirovine, stočnu hranu, lijekove, životinjsko sjeme, jajne ćelije i embrione, kao i otpatke i druge predmete, u vezi sa kažnjivim činom ili prekršajem;

- 34) da naredi mjere za uklanjanje nepravilnosti u veterinarskim organizacijama, NVI, Veterinarskoj Komori i drugim organizacijama sa koncesijom, prema ovom zakonu;
- 35) da naredi mjere za odstranjivanje životinjskih trupova, otpadaka od klanja i drugih otpadaka životinjskog porijekla;
- 36) da izriče novčane (mandatne) kazne u slučajevima propisanim ovim Zakonom, da pokreće postupak zbog prekršaja, odnosno da prijavi kažnjivo djelo;
- 37) da naredi mjere za zaštitu životinja od mučenja.

Član 87

Nadležnosti veterinarskog inspektora na graničnom prijelazu

Na graničnom prijelazu nadležni veterinarski inspektor ima slijedeća prava i dužnosti:

- 1) nakon prethodnog veterinarskog pregleda pošiljke i prateće dokumentacije, da odobri uvoz i tranzit životinja, sirovina, prehrambenih proizvoda, proizvoda, lijekova i medicinskih pomagala, stočne hrane i otpadaka, odlukom, kojom za svaki slučaj posebno ustanovljava, da na osnovu propisanih uslova nema veterinarskih smetnji za njihov uvoz i tranzit;
- 2) da obavlja veterinarsku kontrolu pošiljaka iz ovog Zakona, koje su namijenjene za izvoz, ako se na graničnom prijelazu premještaju, odnosno skladište u registrovanim skladištima, prema propisanim uslovima, kao i da izdaje veterinarske certifikate za te pošiljke;
- 3) da uzima uzorke prehrambenih proizvoda, sirovina, otpadaka, kao i stočne hrane i da ih šalje na pregled u ovlaštene laboratorije, odnosno da obavi potrebna ispitivanja u laboratorijama na graničnom prijelazu;
- 4) da pregleda poslovne knjige i dokumente lica i organizacija, koja se bave špediterstvom;
- 5) da potvrdi i kontroliše veterinarski red na graničnim prijelazima, skladištima, carinskim skladištima i slobodnim carinskim zonama;
- 6) da izriče mandatne kazne, prijavljuje kažnjivu djelatnost, odnosno da pokreće prekršajni postupak;
- 7) da vodi evidenciju izvoznih, uvoznih i tranzitnih pošiljaka prilikom prijelaza preko državne granice;
- 8) da obavlja kontrolu nad dezinfekcijom vozila, skladišta i opreme na graničnim prijelazima, carinskim skladištima i slobodnim carinskim zonama;
- 9) da prati pojave i kretanja zaraznih bolesti životinja u susjednoj državi i o tome obavještava Ured, nadležni organ entiteta i Brčko Distrikta.

Član 88

Mjere veterinarskog inspektora na granici

1. Pri obavljanju inspeksijske kontrole, veterinarski inspektor na granici ima pravo i dužnost, da naredi sljedeće mjere:
  - a) zabranu izvoza, uvoza i tranzita pošiljke iz ovog zakona:
    - 1) ako pošiljka ili prijevozno sredstvo, ne odgovara propisanim uslovima;
    - 2) ako vodi porijeklo sa zaraženog područja;
    - 3) ako je zaražena;
    - 4) ako nema propisani veterinarski certifikat ili druga potrebna dokumenta, koja moraju da prate pošiljku;
    - 5) ako ustanovi da pošiljka ugrožava zdravlje ljudi i životinja;
    - 6) ako prehrambeni proizvodi, koji su namijenjeni za ishranu ljudi, sadrže štetne materije iznad dozvoljene granice;
    - 7) ako prehrambeni proizvodi nisu zdravstveno ispravni za ishranu ljudi;
    - 8) ako ne ispunjava propisane zahtjeve za zaštitu životinja od mučenja;
  - b) privremenu zabranu uvoza, izvoza i tranzita pošiljaka, ako je potrebno otkloniti nedostatke na pošiljci ili dokumentu, koji je prati ili, ako sumnja, da je zaražena;
  - c) skladištenje pošiljke u registrovanom skladištu, ako je potrebno utvrditi njenu zdravstvenu ispravnost;
  - d) oduzimanje licima, koja predu preko državne granice Bosne i Hercegovine, životinje, prehrambene proizvode, kao i sirovine i bezopasno ih uništiti, ako je takva mjera izrečena odlukom nadležnog organa entiteta, Brčko Distrikta;
  - e) za zaštitu životinja u skladu sa propisima i međunarodnim ugovorima;
  - f) za dezinfekciju vozila, objekata i opreme, koje se upotrebljavaju u tretiranju pošiljaka;
  - g) zabranu upotrebe objekata na graničnom prijelazu, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
  - h) zabranu upotrebu stočne hrane i otpadaka, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
  - i) zabranu upotrebe vozila za prijevoz pošiljaka, ako ne ispunjavaju propisane uslove;
  - j) uklanjanje utvrđenih nepravilnosti u vezi sa pošiljkama na graničnom prijelazu;
  - k) privremeno oduzimanje pošiljke u vezi sa prekršajem ili kažnjivim činom.
2. Veterinarski inspektor na granici ima obavezu da u toku rada nosi propisanu uniformu sa jasnim obilježjem i da ima propisanu legitimaciju izdatu od nadležnog organa.
3. Detaljnije propise iz stava 2. donosi Vijeće ministara na prijedlog Ureda.

XII UPRAVNI POSTUPAK

Član 89

Upravni akti

1. Protiv odluke službenog veterinara, veterinarskog inspektora i Veterinarske komore, dozvoljena je žalba nadležnom drugostepenom organu, u roku od osam dana od dana dostavljanja odluke.
2. Žalba ne odgađa izvršavanje naređenih mjera. Izuzetno, organ, koji je nadležan za odlučivanje o žalbi, može dozvoliti, da se izvršenje određenih mjera odloži, ako se utvrdi, da bi izvođenjem određene mjere nastala nepopravljiva šteta, koju drugačije nije moguće otkloniti, a tim odgađanjem, zdravlje ljudi i životinja nije ugroženo.
3. Ako se radi o hitnim mjerama u javnom interesu, da bi se otklonila neposredna opasnost po zdravlje ljudi i životinja, koje nije moguće odgađati, veterinarski inspektor ima pravo da, bez prisutnosti pravnog lica ili pojedinca, čije je poslovanje, odnosno čije su prostorije, objekti i oprema predmet inspekcijske kontrole, odnosno njegovog odgovornog lica, obaviti pregled i donijeti naredbu po hitnom postupku.
4. U izuzetno hitnim slučajevima, da bi se obezbjedili od opasnosti ili da bi se odvratila opasnost po zdravlje ljudi i životinja, veterinarski inspektor može donijeti i usmenu naredbu, a najkasnije u roku od tri dana pismenu naredbu.

XIII ZADACI POLICIJE, CARINSKE SLUŽBE I CIVILNE ZAŠTITE

Član 90

Policajska kontrola

1. Ako policija u obavljanju svojih zadataka ustanovi, da imaoci životinja nemaju veterinarski certifikat za životinje, iz člana 16., koje vode, jašu ili šalju željeznicom, brodom, avionom ili putnim prijevoznim sredstvima, o tome bez odlaganja obavještavaju nadležnog službenog veterinara i nude potrebnu pomoć, u skladu sa propisima.
2. Ako policija u obavljanju svojih zadataka ustanovi, da životinje nemaju veterinarski certifikat ili veterinarsku uputu ili da životinje dolaze sa zaraženog područja, takve životinje mora zadržati do dolaska službenog veterinara, ali najviše do dva sata. Policija će ponuditi odgovarajuću pomoć, u skladu sa propisima.
3. Ako policija u obavljanju svojih zadataka ustanovi, da se ne izvode mjere u pogledu očuvanja okoline iz ovog Zakona, mora o tome obavijestiti najbližeg veterinarskog inspektora.

Član 91

Pomoć policije i civilne zaštite

1. Na zahtjev veterinarskog inspektora, policija pomaže u ograničavanju trgovine životinjama, zabrani kretanja životinja ili lica na zaraženom području, kao i u izvođenju drugih mjera, propisanih ovim zakonom.
2. U slučaju većih epizootija, prema odluci nadležne Vlade, policija i civilna zaštita moraju pomoći u sprječavanju širenja i u suzbijanju zaraznih bolesti.
3. Ako veterinarska organizacija ili službeni veterinar u obavljanju svojih zadataka i u izvođenju mjera, naiđe na fizički otpor ili na ometanje u obavljanju svojih zadataka ili ako takav otpor i ometanje s razlogom očekuje, može zahtijevati pomoć policije.

Član 92

Sprečavanje nedozvoljenog prelaska

1. Policija i organi carinske službe u skladu sa svojim nadležnostima, sprečavaju nedozvoljen prijelaz, odnosno prijevoz pošiljaka, van određenih graničnih prijelaza.
2. Pošiljke, koje su uvezene na područje Bosne i Hercegovine van određenog graničnog prijelaza, organi iz stava 1. zadržavaju i o tome obavještavaju veterinarskog inspektora ili upućuju na nadležni granični prijelaz, ako je prijevoznik radi neznanja ili iz drugog opravdanog razloga, došao na pogrešan granični prijelaz.
3. Sa pošiljkama iz stava 2. postupa se prema međunarodnom ugovoru, ako je u njemu određen način postupanja sa njima, odnosno prema uputstvu Ureda, nadležnog organ entiteta i Brčko Distrikta.

Prekršaji pravnih lica i samostalnih preduzetnika

1. Novčanom kaznom u iznosu od 4.350 KM do 87.000 KM, kažnjava se za prekršaj pravno lice:
  - 1) ako ne obavijesti veterinarske organizacije, odnosno službenog veterinara (član 4. stav 5.);
  - 2) ako ne vodi propisane evidencije (član 4. stav 6.);
  - 3) ako nema osnovno znanje iz člana 7. stav 1;
  - 4) ako postupa u suprotnosti sa članom 10;
  - 5) ako postupa u suprotnosti sa članom 11;
  - 6) ako postupa u suprotnosti sa članom 12. st. 1. i 2.;
  - 7) ako veterinar postupa u suprotnosti sa članom 13. stav 1.;
  - 8) ako veterinar pravnog lica ili organizacija, koja obavlja dijagnostička ispitivanja, postupa u suprotnosti sa članom 13. stav 2.;
  - 9) ako organizacija, koja obavlja javni prijevoz, odnosno obezbjeđuje dostavu, postupa u suprotnosti sa članom 13. stav 3.;
  - 10) ako ne uzima u obzir mjere određene u članu 15;
  - 11) ako proizvodi u trgovini nisu propisano označeni ili ako ih u trgovini ne prati propisani veterinarski certifikat (član 17. st. 1. i 2.);
  - 12) ako klaonica ne obezbjedi klanje iz člana 18. stav 4.;
  - 13) ako prehrambeni proizvodi u trgovini nisu na propisan način označeni, odnosno certifikovani (član 19. stav 1.);
  - 14) ako postupa u suprotnosti sa članom 20;
  - 15) ako postupa u suprotnosti sa ograničenjem ili zabranom trgovine iz člana 21;
  - 16) ako imalac ili prijevoznik ne obezbjedi propisane uslove, odnosno ne postupa u skladu sa članom 23. st. 1., 2., 4. i 7.
  - 17) ako postupa u suprotnosti sa članom 23. stav 3.;
  - 18) ako veterinarsko-higijenska služba ili organizacija ne postupaju u skladu sa članom 23. stav 6.;
  - 19) ako postupa u suprotnosti sa članom 24;
  - 20) ako ne obavi propisane veterinarske preglede, u skladu sa članom 25;
  - 21) ako postupa u suprotnosti sa članom 27;
  - 22) ako postupa u suprotnosti sa članom 28;
  - 23) ako postupa u suprotnosti sa članom 32. st. 2. i 3.;
  - 24) ako postupa u suprotnosti sa članom 33. stav 1.;
  - 25) ako ne izvede, odnosno ne uzme u obzir neku od naredenih mjera iz člana 33. st. 2. i 3.;
  - 26) ako postupa u suprotnosti sa članom 34. st. 1. i 3.;
  - 27) ako plasira na tržište ili trguje zdravstveno neispravnom stočnom hranom (član 34. stav 2.);
  - 28) ako postupa u suprotnosti sa članom 37. stav 2.;
  - 29) ako postupa u suprotnosti sa članom 38. st. 1. i 2.
  - 30) ako ne ispunjava propisane uslove, odnosno nema koncesiju za obavljanje osjemenjivanje (član 39. stav 1.);
  - 31) ako postupa u suprotnosti sa članom 40;
  - 32) ako postupa u suprotnosti sa članom 41;
  - 33) ako postupa u suprotnosti sa članom 42;
  - 34) ako postupa u suprotnosti sa članom 43. stav 1.;
  - 35) ako ne prijavi uginuće na propisan način (član 43. stav 2.);
  - 36) ako postupa u suprotnosti sa članom 43. st. 3., 4., 5., 6. i 7;
  - 37) ako postupa u suprotnosti sa članom 44;
  - 38) ako postupa u suprotnosti sa članom 53. stav 3.;
  - 39) ako postupa u suprotnosti sa članom 56. st. 1., 5. i 6.;
  - 40) ako NVI postupa u suprotnosti sa članom 57., stav 4.;
  - 41) ako NVI ne obezbjedi implementaciju zadatka iz člana 57., stav 2.;
  - 42) ako Veterinarska komora ne obavlja zadatke javnog ovlaštenja (član 58. stav 4.);
  - 43) ako Veterinarska komora ne postupa u skladu sa članom 58. stav 5.;
  - 44) ako Veterinarska komora ne izda odluku iz člana 63. st. 1. i 2. u roku, koji određuju propisi o opštem upravnom postupku;
  - 45) ako veterinarska organizacija obavlja veterinarsku djelatnost u suprotnosti sa čl. 62. i 63.;
  - 46) ako ne vodi propisane evidencije, registre i baze podataka (član 73. stav 1.);
  - 47) ako ne izvodi propisane mjere veterinarskog inspektora (član 86. i 88.).
2. Novčanom kaznom od 1.740 KM do 43.000 KM, za prekršaj iz stava 1. ovog člana kaznit će se odgovorno lice pravnog lica.
3. Novčanom kaznom od 430 KM do 4.350 KM, se za prekršaj kaznit će se fizičko lice, ako radi nelegalno i neovlašteno, odnosno bez dozvole za rad, kao i ako napravi prekršaj iz stava 1. u vezi sa samostalnim

obavljanjem djelatnosti.

4. Postupak za utvrđivanje prekršaja i izricanja novčanih kazni propisanih ovim zakonom pokreće nadležni veterinarski inspektor kod nadležnog suda prema teritorijalnoj pripadnosti.

Član 94

Mandatne kazne pravnim licima

1. Novčanom kaznom od 2.600 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, za prekršaj se kaznit će se pravno lice:
  - a) ako nije omogućilo izvođenje zadataka predviđenih članom 4. stav 4.;
  - b) ako se ponaša u suprotnosti sa članom 8. st. 4. i 5.;
  - c) ako se ponaša u suprotnosti sa članom 9;
  - d) ako vlasnik ne obezbjedi propisano obilježavanje životinja (član 16. stav 1.);
  - e) ako vlasnik životinje ne obezbjedi propisani veterinarski certifikat (član 16. stav 2.);
  - f) ako ne omogući obavljanje zadataka iz člana 4. stav 4.;
  - g) ako nema propisane saglasnosti iz člana 22;
  - h) ako stočna hrana nema propisanu veterinarsku potvrdu ili dokumenta (član 35. stav 2.);
  - i) ako ne omogući neometano obavljanje inspekcijske kontrole (član 85. stav 2.).
2. Novčanom kaznom od 870 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, za prekršaj iz stava 1. kaznit će se i odgovorno lice pravnog lica.
3. Novčanom kaznom od 1.740 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, za prekršaj iz stava 1. kaznit će se fizičko lice, koje napravi prekršaj u vezi sa samostalnim obavljanjem djelatnosti.
4. Mandatne kazne utvrđene ovim zakonom izriču i naplaćuju nadležni veterinarski inspektori zavisno od vrste učinjenog prekršaja.

Član 95

Prekršaji fizičkog lica

Novčanom kaznom od 430 KM do 870 KM, kaznit će se fizičko lice, koje napravi prekršaj iz člana 93. stav 1. ovog Zakona, osim člana 93. stav 1. alineja 3.

Član 96

Mandatne kazne fizičkim licima

Novčanom kaznom od 260 KM, koja se naplaćuje odmah na licu mjesta, se kaznit će se fizičko lice, koje napravi prekršaj iz člana 94. stav 1.

Član 97

Zaštitne mjere

1. Za prekršaj iz člana 93. stav 1. al. 14. i 15. izriče se pored kazne i zaštitna mjera oduzimanja predmeta, kojima je bio prekršaj napravljen.
2. Za prekršaj iz člana 93. stav 1. alineja 21. se izriče pored kazne i zaštitna mjera zabrane obavljanja djelatnosti.
3. Zaštitne mjere utvrđene ovim članom izriču nadležni sudovi.

XV PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 98

Rok za donošenje podzakonskih propisa i propisi koji ostaju na snazi

1. U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona nadležni organi donijet će podzakonske propise u skladu sa ovim zakonom.
2. Do stupanja na snagu ovog zakona i podzakonskih propisa iz prethodnog stava 1., primjenjivat će se važeći podzakonski propisi doneseni na osnovu Zakona o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti (»Službeni glasnik Republike Srpske«, broj: 11/95, 10/97 i 52/01) i Zakona o veterinarstvu (»Službeni list Federacije BiH«, br. 46/00) i drugi propisi, koji se primjenjuju na osnovu važećih propisa, ukoliko nisu u suprotnosti sa ovim Zakonom.

Član 99

Harmonizacija postojećih zakona i podzakonskih akata

U roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog Zakona entiteti su dužni uskladiti sa odredbama ovog zakona Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja i veterinarskoj djelatnosti («Službeni glasnik Republike Srpske», br.: 11/95, 10/97 i 52/01) i Zakon o veterinarstvu («Službene novine Federacije BiH», broj: 46/00)

Član 100

Prijelazni period

1. U roku koji ne može biti duži od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, NVI će u okviru svojih nadležnosti, obavljati djelatnost u skladu sa ovim Zakonom.
2. U roku od šest mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Zakona, moraju se osnovati ili prilagoditi Veterinarske komore entiteta u skladu sa ovim Zakonom. Zaposleni se raspoređuju na radna mjesta u Veterinarskoj komori, u skladu sa ispunjavanjem propisanih uslova.
3. Ako se Veterinarske komore ne osnuju ili transformišu u roku iz stava 2., potreban postupak za osnivanje Veterinarske komore, prema ovom Zakonu, sproved će nadležni organ entiteta.
4. Do izdavanja veterinarskih licenci iz člana 58. ovog Zakona, doktori veterinarske medicine odnosno diplomirani veterinari mogu sa položenim stručnim ispitom, obavljati veterinarske djelatnosti i upravne zadatke, u skladu sa dosadašnjim ovlaštenjima.
5. Koncesijski ugovori, sklopljeni do stupanja na snagu ovog Zakona, ostaju na snazi i usklađuju se sa odredbama ovog Zakona, najkasnije u roku od jedne godine nakon stupanja na snagu ovog Zakona.
6. Doktori veterinarske medicine, odnosno diplomirani veterinari imaju pravo dobiti veterinarsku licencu prema ovom Zakonu, u roku od devet mjeseci nakon stupanja na snagu ovog Zakona.
7. Doktori veterinarske medicine koji su položili stručni ispit prema propisima važećim do stupanja na snagu ovog Zakona, nisu obavezni da polažu stručni ispit.

Član 101

Promjena organizovanosti i transfer opreme i ljudi

U aktu o osnivanju NVI, prema Članu 57., ureduju se i odnosi između NVI, Ureda i nadležnih organa entiteta i Brčko Distrikta.

Član 102

Prestanak primjene važećih zakona

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje da važi Zakon o zaštiti životinja od zaraznih bolesti koje ugrožavaju cijelu zemlju («Službeni list RBiH», br. 2/92 i 13/94) i Zakon o zdravstvenoj zaštiti životinja ("Službeni list SRBiH", broj 14/78) .

Član 103

Stupanje na snagu

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u »Službenom glasniku BiH«, a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta.

PS BiH broj 88/02

4. oktobar 2002. godine

Sarajevo

Predsjedavajući

Predstavničkog doma

Parlamentarne skupštine BiH

Predsjedavajući

Doma naroda

Parlamentarne skupštine BiH

Mariofil Ljubić, s.r. Dr. Nikola Špirić, s.r.

Lista A - List A Diseases

Oznaka Naziv bolesti Naziv bolesti – engleski

- A010* Slinavka i šap Foot and mouth disease
- A020* Vezikularni stomatitis Vesicular stomatitis
- A030* Vezikularna bolest svinja Swine vesicular disease
- A040* Goveda kuga Rinderpest
- A050* Kuga malih preživara Peste des petits ruminants
- A060* Zarazna pleuropneumonija Contagious bovine pleuropneumonia
- A070* Bolest kvrgave kože Lumpy skin disease
- A080* Groznica riftske doline Rift Valley fever
- A090* Bolest plavog jezika Bluetongue
- A100* Ovčije boginje i kozje boginje Sheep pox and goat pox
- A110* Konjska kuga African horse sickness
- A120* Afrička svinjska kuga African swine fever
- A130* Klasična svinjska kuga Classical swine fever
- A150* Kuga živine Highly pathogenic avian influenza
- A160* Njukastl bolest Newcastle disease

Lista B - List B Diseases

Zarazne bolesti raznih vrsta životinja- Multiple species diseases

- B051* Bedrenica (antraks) Anthrax
- B052 Bolest Aujeszzkog Aujeszky's disease
- B053 Ehinokokoza (hidatidoza) Echinococcosis/hydatidosis
- B055 Vodenasto srce Heartwater
- B056 Leptospiroza Leptospirosis
- B057 Q-groznica Q Fever
- B058* Bjesnilo Rabies
- B059 Paratuberkuloza Paratuberculosis
- B060 Skrivorm novi New World screwworm (*Cochliomyia hominivorax*)
- B061 Skrivorm stari Old World screwworm (*Chrysomya bezziana*)

Cattle diseases- Zarazne bolesti goveda

- B101 Anaplazmoza Bovine anaplasmosis
- B102 Babezioza Bovine babesiosis
- B103* Bruceloza goveda Bovine brucellosis
- B104 Goveda genitalna kampilobakterioza Bovine genital campylobacteriosis
- B105* Goveda tuberkuloza Bovine tuberculosis
- B106 Cisticerkoza Bovine cysticercosis
- B107 Dermatofilozna Dermatitis
- B108* Enzootska goveda leukoza Enzootic bovine leucosis
- B109 Hemoragijska septikemija goveda Haemorrhagic septicaemia
- B110 Zarazni govedi rinotraheitis / zarazni pustularni vulvovaginitis Infectious bovine rhinotracheitis / infectious pustular vulvovaginitis
- B111 Tajlerioza Theileriosis
- B112 Trihomonijaza Trichomonosis
- B113 Tripanozozna Trypanosomosis (tsetse-borne)
- B114 Maligna kataralna groznica Malignant catarrhal fever
- B115* Goveda spongiformna encefalopatija Bovine spongiform encephalopathy

Zarazne bolesti ovaca i koza - Sheep and goat diseases

- B151* *Brucella ovis* infekcija Ovine epididymitis (*Brucella ovis*)
- B152* Bruceloza ovaca i koza – melitokokoza Caprine and ovine brucellosis (excluding *B. ovis*)
- B153 Artritis i encefalitis koza Caprine arthritis/encephalitis
- B154 Zarazna agalakcija Contagious agalactia
- B155 Zarazna pleuropneumonija koza Contagious caprine pleuropneumonia
- B156 Enzootski pobacaj ovaca Enzootic abortion of ewes (ovine chlamydiosis)
- B157 Plućna adenomatoza ovaca Ovine pulmonary adenomatosis
- B158 Najrobi bolest ovaca Nairobi sheep disease
- B159 Salmoneloza Salmonellosis (*S. abortusovis*)
- B160 Skrepi Scrapie
- B161 Maedi-visna Maedi-visna

Zarazne bolesti kopitara - Equine diseases

- B201 Kontagiozni metritis konja Contagious equine metritis
- B202 Durina Dourine
- B203 Epizootski limfangitis (afrička sakagija) Epizootic lymphangitis
- B204 Konjski encefalomijelitis Equine encephalomyelitis (Eastern and Western)

B205* Infektivna anemija kopitara Equine infectious anaemia
B206 Influenca konja (virus tip A) Equine influenza
B207 Piroplazmoza konja Equine piroplasmiasis
B208 Virusni rinopneumonitis konja Equine rhinopneumonitis
B209 Sakagija Glanders
B210 Boginje konja Horse pox
B211 Zarazni arteritis konja Equine viral arteritis
B212 Japanski encefalitis Japanese encephalitis
B213 Šuga konja Horse mange
B215 Sura Surra (Trypanosoma evansi)
B216 Venecuelski encefalitis konja Venezuelan equine encephalomyelitis

Zarazne bolesi svinja - *Swine diseases*

B251 Atrofični rinitis svinja Atrophic rhinitis of swine
B252 Cisticekoza svinja Porcine cysticercosis
B253* Bruceloza svinja Porcine brucellosis
B254 Transmisivni gastroenteritis svinja Transmissible gastroenteritis
B255* Trihinelozna Trichinellosis
B256 Zarazna uzetost svinja Enterovirus encephalomyelitis
B257 Reproductivni i respiratorni sindrom u svinja
Porcine reproductive and respiratory syndrome

Zarazne bolesi živine - *Avian diseases*

B301 Zarazni bronhitis kokoši Avian infectious bronchitis
B302 Zarazni laringotraheitis živine Avian infectious laryngotracheitis
B303 Tuberkuloza živine Avian tuberculosis
B304 Virusni hepatitis pataka Duck virus hepatitis
B305 Virusni enteritis pataka (pacja kuga) Duck virus enteritis
B306 Kolera živine Fowl cholera
B307 Boginje živine Fowl pox
B308 Kokošji tifus i pulorozis Fowl typhoid
B309 Zarazna bolest burze (gumborska bolest) Infectious bursal disease (Gumboro disease)
B310 Marekova bolest Marek's disease
B311 Mikoplazmoza Avian mycoplasmosis (M. gallisepticum)
B312 Psitakoza Avian chlamydiosis
B313 Salmoneloza živine Pullorum disease

Zarazne bolesi kunica i zeceva - *Lagomorph diseases*

B351 Miksomatoza Myxomatosis
B352 Tularemija Tularemia
B353 Virusna hemoragijska bolest kunica Rabbit haemorrhagic disease

Bolesi riba - *Fish diseases*

B401 Virusna hemoragijska septikemija pastrmki Viral haemorrhagic septicaemia
B404 Proljetna viremija šarana Spring viraemia of carp
B405 Zarazna hematopoetska nekroza Infectious haematopoietic necrosis
B413 Epizootska hematopetska nekroza Epizootic haematopoietic necrosis
B415 Bolest uzrokovana virusom masou Oncorhynchus masou virus disease

Bolesi školjki i rakova - *Mollusc diseases and Crustacean diseases*

B431 Bonamioza Bonamiosis
B432 Haplosporidioza Haplosporidiosis (H. nelsoni or H. costale)
B433 Perkinsoza Perkinsosis
B434 Marteilioza Marteiliiosis
B436 Mikrocitoza Mikrocytosis (Mikrocytos mackini)
B445 Taura sindrom Taura syndrome
B446 Bolest - vajt spot White spot disease
B447 Bolest žute glave Yellowhead disease

Zarazne bolesi pcela - *Bee diseases*

B451 Akarioza pcela Acariosis of bees
B452 Pcelinja kuga (americka trulež pcelinjeg legla)
American foulbrood
B453 Evropska trulež pcelinjeg legla European foulbrood
B454 Nozemoza Nosemosis of bees
B455 Varooza Varroosis

Ostale bolesi liste B - *Other List B diseases*

B501 Lajšmanioza Leishmaniosis

Ostale bolesti (Lista C) - Other diseases (List C)

- C611 Listerioza Listeriosis
  - C612 Toksoplazmoza Toxoplasmosis
  - C613 Melioidoza Melioidosis
  - C614 Blekleg Blackleg
  - C615 Botulizam Botulism
  - C616 Ostale klostridijalne infekcije Other clostridial infections
  - C617 Ostale pastereloze Other pasteurelloses
  - C618 Aktinomikoza Actinomycosis
  - C619 Crijevna infekcija salmonelama Intestinal Salmonella Infections
  - C620 Kokcidioza Coccidiosis
  - C621 Distomatoza Distomatosis (liver fluke)
  - C622 Filarioza Filariosis
  - C652 Goveda virusna dijareja Mucosal disease/Bovine virus diarrhoea
  - C653 Vibronik dizenterija Vibrionic dysentery
  - C654 Warble infestacija Warble infestation
  - C701 Kontagiozni pustularni dermatitis Contagious pustular dermatitis
  - C702 Fut-rot Foot-rot
  - C703 Kontagiozna oftalmija Contagious ophthalmia
  - C704 Enterotoksemija Enterotoxaemia
  - C705 Limfadenitis Caseous lymphadenitis
  - C706 Šuga ovaca Sheep mange
  - C751 Egzantema koitale konja Equine coital exanthema
  - C752 Ulcerativni limfangitis Ulcerative lymphangitis
  - C753 Strangles Strangles
  - C754 Salmoneloza konja Salmonellosis (S.abortus equi)
  - C801 Erizipelas svinja Swine erysipelas
  - C851 Infektivna korica Infectious coryza
  - C853 Encefalomyelitis živine Avian encephalomyelitis
  - C854 Spirohetoza živine Avian spirochaetosis
  - C855 Salmoneloza živine Avian salmonellosis (excluding fowl typhoid and pullorum disease)
  - C856 Leukoza živine Avian leucosis
- * Zarazne bolesti od posebnog interesa (naročito opasne zarazne bolesti) za Bosnu i Hercegovinu